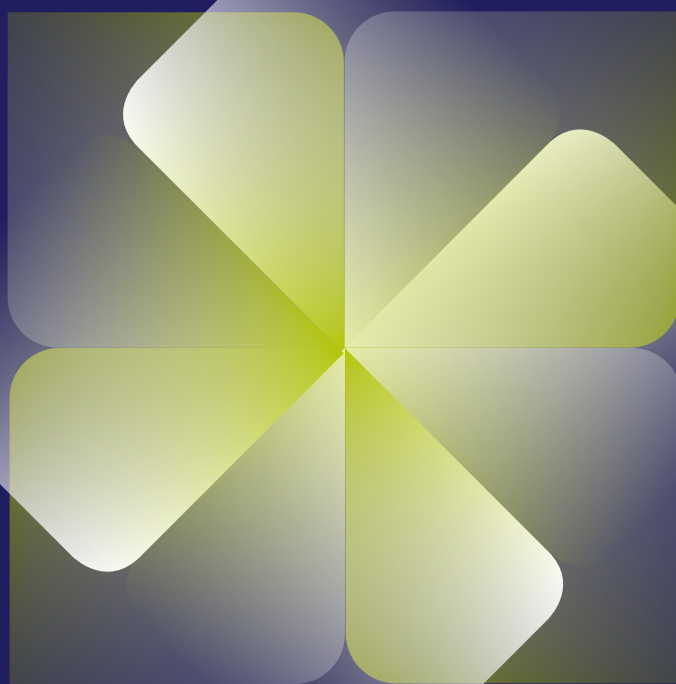

Jaarverslag
Mn Services
Levensloop Fonds

2016

Inhoudsopgave

Algemene informatie Mn Services Levensloop Fonds	3
Bestuursverslag	5
Kerncijfers	12
Geconsolideerde jaarrekening Mn Services Levensloop fonds	21
Geconsolideerde balans (vóór resultaatbestemming)	21
Geconsolideerde winst- en verliesrekening	22
Geconsolideerde kasstroomoverzicht	23
1. Algemene toelichting	24
2. Grondslagen voor waardering van activa en passiva	25
3. Grondslagen voor bepaling van resultaat	29
4. Toelichting op de balans en winst- en verliesrekening	30
5. Overige toelichtingen op de balans	35
6. Toelichting indirecte beleggingen	36
Enkelvoudige jaarrekening Mn Services Levensloop fonds	43
Balans (vóór resultaatbestemming)	43
Winst- en verliesrekening	44
Kasstroomoverzicht	45
1. Grondslagen voor waardering van activa en passiva	46
2. Toelichting op de balans en winst- en verliesrekening	47
3. Overige toelichtingen op de balans	51
4. Overige gegevens	54
5. Uitbesteding van werkzaamheden	55
6. Beloningsbeleid	56
7. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	58
8. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	59
Bijlage controleverklaring	62
Bijlage 1 Financiële gegevens per subfonds	64
Platina Mn Services	64
Goud Mn Services	70
Zilver Mn Services	76
Brons Mn Services	82
Staal Mn Services	88

Algemene informatie

Beheerder

Mn Services Fondsenbeheer B.V.
Prinses Beatrixlaan 15
2595 AK Den Haag

Directiesamenstelling

Drs. L.C. van de Kieft RC MAC
Drs. G.E.M. Cartigny

Deelnemerregistratie

Callas Nederland B.V.

Bewaarder

Citibank Europe Plc, Nederlands bijkantoor

Juridisch eigenaar fondsvermogen

Stichting Juridisch Eigendom Mn Services Levensloop Fonds

Bezoekadres

Prinses Beatrixlaan 15
Postadres
Postbus 30025, 2500 GA Den Haag

Telefoon

(070) 3 160 160

Fax

(070) 3 160 475

Website

www.mn.nl of www.mn.nl/mnfondsenbeheer

Externe Accountant

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Mn Services Fondsenbeheer B.V. is een beheerder in de zin van artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht. Mn Services Fondsenbeheer B.V. beschikt over een vergunning in de zin van artikel 2:65 lid 1 onder a van de Wet op het financieel toezicht en staat als zodanig onder toezicht van de Autoriteit Financiële Markten en De Nederlandsche Bank.

Voor elk van de subfondsen van de in deze publicatie genoemde beleggingsinstelling is een document Essentiële Beleggersinformatie opgesteld met informatie over het subfonds, de kosten en de risico's. Vraag erom en lees hem voordat u participaties in het subfonds koopt. Loop geen onnodig risico, lees de Essentiële Beleggersinformatie.

Het prospectus, de supplementen, de Essentiële Beleggersinformatie die is opgesteld met betrekking tot ieder subfonds, het jaarverslag en het halfjaarbericht, zijn kosteloos verkrijgbaar bij de beheerder Mn Services Fondsenbeheer B.V. Informatie is tevens te vinden op de website van Mn Services Fondsenbeheer B.V. www.mn.nl/mnfondsenbeheer.

Mn Services Fondsenbeheer B.V. is een 100%-dochtermaatschappij van Mn Services N.V.

De waarde van uw belegging kan fluctueren. In het verleden behaalde resultaten bieden geen garantie voor de toekomst.

Druk- en typefouten voorbehouden.

Bestuursverslag

Het Mn Services Levensloop Fonds (hierna 'het Fonds') is een beleggingsinstelling als bedoeld in art. 1:1 Wet op het financieel toezicht (hierna 'Wft'), waarvan de participaties zijn onderverdeeld in series. Het Fonds is een fonds voor gemene rekening en heeft derhalve geen rechtspersoonlijkheid.

Mn Services Fondsenbeheer B.V. (hierna 'de Beheerder') is een beheerder in de zin van artikel 1:1 Wft. De Beheerder beschikt over een vergunning in de zin van artikel 2:65 lid 1a Wft en staat als zodanig onder toezicht van de Autoriteit Financiële Markten (hierna 'AFM') en De Nederlandsche Bank.

De bewaarder van het Fonds is Citibank Europe Plc, Nederlands bijkantoor (hierna 'de Bewaarder'). De Bewaarder is verantwoordelijk voor het toezicht op het Fonds en de bewaarneming voor zover vereist onder en in overeenstemming met de toepasselijke wetgeving.

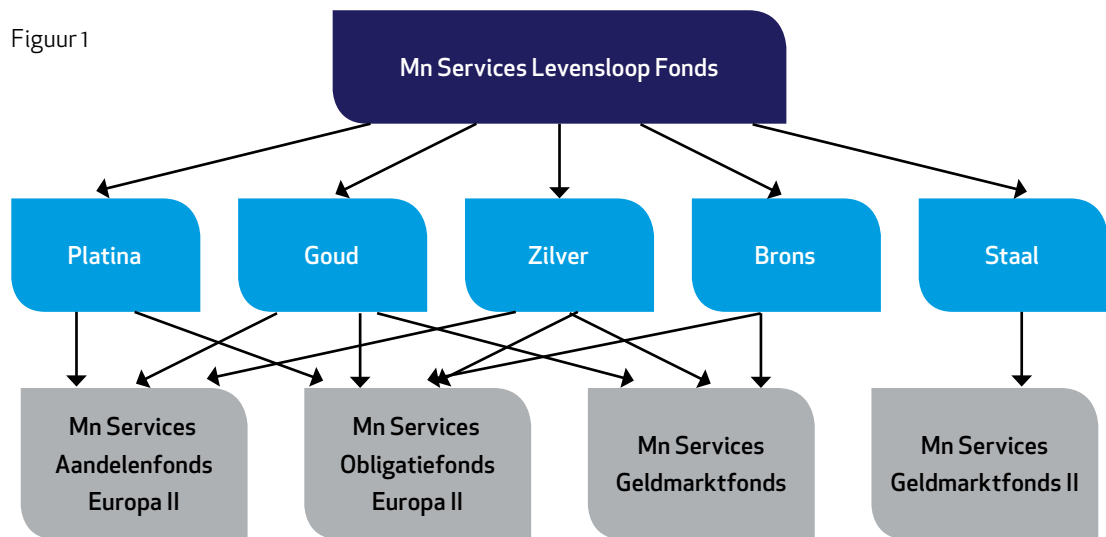
Stichting Juridisch Eigendom Mn Services Levensloop Fonds (hierna 'de Stichting') is juridisch eigenaar of juridisch gerechtigd tot de vermogen van het Fonds en daarmee van het vermogen dat wordt toegerekend aan een subfonds. Alle beleggingen die deel uitmaken of deel gaan uitmaken van het Fonds zijn respectievelijk worden ten titel van beheer verkregen door de Stichting ten behoeve van de gezamenlijke deelnemers. Verplichtingen die deel uitmaken of deel gaan uitmaken van het Fonds zijn respectievelijk worden aangegaan op naam van de Stichting. De vermogensbestanddelen worden door de Stichting gehouden voor rekening en risico van de deelnemers.

Het Fonds richt zich op deelnemers aan de Levensloopregeling. Het Fonds heeft als doel het behalen van rendement voor de participanten van de subfondsen.

Structuur

Het Fonds heeft een zogenaamde paraplustructuur (zie figuur 1), hetgeen inhoudt dat het Fonds is onderverdeeld in subfondsen. De paraplustructuur biedt ten opzichte van de klassieke structuur voor beleggingsinstellingen voordelen met betrekking tot beheer en administratie.

Figuur 1

Een subfonds (hierna 'het Subfonds') is een gedeelte van het vermogen van het Fonds waartoe de houders van een bepaalde serie participaties economisch gerechtigd zijn. Elke serie participaties vertegenwoordigt de gerechtigdheid tot het vermogen van een bepaald Subfonds. Het in elk Subfonds te storten of daaraan toe te rekenen gedeelte van het vermogen van het Fonds wordt overeenkomstig het specifieke beleggingsbeleid belegd in een of meerdere Mn Services Beleggingsfondsen. Elk Subfonds heeft een eigen beleggingsbeleid, risicoprofiel en intrinsieke waarde. Zowel de positieve als de negatieve waardeveranderingen in de beleggingsportefeuille van een Subfonds komen ten gunste respectievelijk ten laste van de deelnemers in het desbetreffende Subfonds. Dit komt tot uitdrukking in de intrinsieke waarde van een participatie van de serie participaties die de gerechtigdheid tot het desbetreffende Subfonds vertegenwoordigen en die derhalve separaat wordt vastgesteld.

Door Mn Services Fondsenbeheer B.V. worden binnen het Fonds de volgende Subfondsen aangeboden:

- Platina Mn Services;
- Goud Mn Services;
- Zilver Mn Services;
- Brons Mn Services;
- Staal Mn Services.

De Subfondsen beleggen in een of meerdere Mn Services Beleggingfondsen. Dit zijn: Mn Services Aandelenfonds Europa II, Mn Services Obligatiefonds Europa II, Mn Services Geldmarktfonds en Mn Services Geldmarktfonds II. Deze fondsen zijn fondsen voor gemene rekening en zijn niet genoteerd op een gereguleerde markt of andere markt in financiële instrumenten.

De startdata per Subfonds zijn als volgt:

Mn Services

Platina	30-juni-2006
Goud	30-juni-2006
Zilver	30-juni-2006
Brons	30-juni-2006
Staal	30-juni-2006

Beleggingsbeleid

Het in elk Subfonds te storten of daaraan toe te rekenen gedeelte van het Fonds wordt afzonderlijk belegd in een of meerdere Mn Services Beleggingsfondsen. Elk MN Services Beleggingsfonds heeft een specifiek beleggingsbeleid.

Mn Services Aandelenfonds Europa II

Het Mn Services Aandelenfonds Europa II belegt in aandelen met een beursnotering in de ontwikkelde markten van Europa. De benchmark is de MSCI Europe Net Total Return Index. De beleggingsdoelstelling is het zo efficiënt mogelijk repliceren van de rendement- en risicokarakteristieken van de benchmark. Mn Services Aandelenfonds Europa II zal in principe indirect belegd zijn in financiële instrumenten die deel uitmaken van de benchmark door te beleggen in beleggingsinstellingen die belegd zijn in financiële instrumenten die deel uitmaken van de benchmark. Het Mn Services Aandelenfonds Europa II en de geselecteerde beleggingsinstellingen mogen echter tot op zekere hoogte ook beleggen in financiële instrumenten die niet tot de benchmark behoren. Het maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid van Mn Services N.V. is van toepassing op het beheer van het fonds.

Mn Services Obligatiefonds Europa II

Het Mn Services Obligatiefonds Europa II belegt in investment grade obligaties die luiden in euro die openbaar zijn uitgegeven op de binnenlandse markten van de Eurobond en Eurozone. De benchmark is de Barclays Euro-Aggregate Bond Index. De beleggingsdoelstelling is het zo efficiënt mogelijk repliceren van de rendement- en risicokarakteristieken van de benchmark. Mn Services Obligatiefonds Europa II zal in principe indirect belegd zijn in financiële instrumenten die deel uitmaken van de benchmark door te beleggen in beleggingsinstellingen die belegd zijn in financiële instrumenten die deel uitmaken van de Benchmark. Het Mn Services Obligatiefonds Europa II en de geselecteerde beleggingsinstellingen mogen echter tot op zekere hoogte ook beleggen in financiële instrumenten die niet tot de benchmark behoren. Het maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid van Mn Services N.V. is van toepassing op het beheer van het fonds.

Mn Services Geldmarktfonds

Het Mn Services Geldmarktfonds belegt in de Euro geldmarkt. De beleggingsdoelstelling is het behalen van een beter rendement dan het 1-maands Euribor rentetarief. Het fonds belegt direct en/of indirect via beleggingsinstelling(en) voornamelijk in geldmarktinstrumenten en deposito's

die luiden in euro. De portefeuille zal hoofdzakelijk bestaan uit deposito's en geldmarktfondsen. Het Mn Services Geldmarktfonds mag tot op zekere hoogte ook beleggen in andere financiële instrumenten, zoals liquiditeiten. Het betreft zowel financiële instrumenten die verhandelbaar zijn op gereguleerde markten als financiële instrumenten waarvan de aan- en verkoop tot stand komt zonder tussenkomst van een centrale gereguleerde marktplaats, maar onderdeel zijn van een afspraak tussen de betrokken marktpartijen. De visie op de korte rente (in beginsel < 1 jaar) vormt een belangrijke basis voor zowel de looptijden- als de instrumentenselectie. Het fonds heeft als richtlijn uitsluitend te handelen met instellingen die een credit rating van minimaal gemiddeld "BBB1 (long-term issuer rating)" hebben, zoals beoordeeld door tenminste één van de gerenommeerde rating agencies. Als de kredietwaardigheid van een instelling waarmee is gehandeld, wordt verlaagd mag deze in portefeuille blijven, totdat het mogelijk is deze positie te verkopen uit hoofde van efficiënt portefeuille onderhoud. Het maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid van Mn Services N.V. is van toepassing op het beheer van het fonds.

Mn Services Geldmarktfonds II

Het Mn Services Geldmarktfonds II belegt in de Euro geldmarkt. De beleggingsdoelstelling is het behalen van een beter rendement dan het 3-maands Euribor rentetarief. Het fonds belegt voornamelijk in geldmarktinstrumenten en deposito's die luiden in euro. De portefeuille zal hoofdzakelijk bestaan uit deposito's, waaronder 'callable deposits'. Het Mn Services Geldmarktfonds II mag tot op zekere hoogte ook beleggen in andere financiële instrumenten, zoals liquiditeiten, Interest Rate Swaps, Interest Rate Futures en Forward Rate Agreements. Het betreft zowel financiële instrumenten die verhandelbaar zijn op gereguleerde markten als financiële en afgeleide instrumenten waarvan de aan- en verkoop tot stand komt zonder tussenkomst van een centrale gereguleerde marktplaats, maar onderdeel zijn van een afspraak tussen de betrokken marktpartijen. De visie op de korte rente (in beginsel < 1 jaar) vormt een belangrijke basis voor zowel de looptijden- als de instrumentenselectie. Het fonds heeft als richtlijn uitsluitend te handelen met instellingen die een credit rating van minimaal gemiddeld "BBB1 (long-term issuer rating)" hebben, zoals beoordeeld door tenminste één van de gerenommeerde rating agencies. Als de kredietwaardigheid van een instelling waarmee is gehandeld, wordt verlaagd mag deze in portefeuille blijven, totdat het mogelijk is deze positie te verkopen uit hoofde van efficiënt portefeuille onderhoud. Het maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid van Mn Services N.V. is van toepassing op het beheer van het fonds.

Het Subfonds Staal Mn Services belegt voor 100% in het beleggingsfonds Mn Services Geldmarktfonds II. Hierbij wordt door het Subfonds Staal een variabel rendement uitgekeerd. Het variabele rentepercentage wordt per kwartaal door de Beheerder vastgesteld en gegarandeerd. Gedurende het verslagjaar 2016 was dit tot 1 juli 2016: 1,4%, tot 1 oktober 2016: 1,1% en tot en met einde verslagjaar: 0,9%. De rente garantie is overeengekomen in de mantelovereenkomst tussen de Stichting Vakraad Metaal en Techniek en Mn Services Fondsenbeheer B.V., welke jaarlijks opzegbaar is.

Strategische beleggingsmix Subfondsen

Bovenstaand beleggingsbeleid wordt als volgt vertaald in de strategische beleggingsmix:

	Mn Services Aandelenfonds Europa II	Mn Services Obligatiefonds Europa II	Mn Services Geldmarktfonds	Mn Services Geldmarktfonds II
Platina	60%	40%		
Goud	40%	45%	15%	
Zilver	10%	60%	30%	
Brons		40%	60%	
Staal				100%

Verhandelbaarheid

Iedere eerste werkdag van een kalendermaand is uitgifte, inkoop en omwisseling van participaties in de Subfondsen mogelijk. Een werkdag is een dag waarop de banken in Nederland geopend zijn voor het (laten) uitvoeren van betalingsverkeer en welke geen officiële feest- of gedenkdag in Nederland is.

Gelieerde partijen

In het kader van de uitvoering van het beleggingsbeleid van het Fonds en de Mn Services beleggingsfondsen kan gebruik worden gemaakt van de diensten van gelieerde partijen. Het betreft onder meer het uitvoeren van beleggingstransacties, het bewaren van effecten, het uitzetten en aantrekken van liquide middelen, het in- en uitlenen van effecten en het aangaan van leningen. Deze dienstverlening vindt plaats tegen marktconforme condities.

Verslaggeving

De jaarrekening van het Fonds is opgesteld in overeenstemming met de algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving zoals gesteld in Titel 9 Boek 2 BW en conform de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. Het jaarverslag van het Fonds is verkrijgbaar bij de Beheerder.

De Subfondsen beleggen in één of meerdere Mn Services Beleggingsfondsen. Dit betreffen de volgende fondsen: Mn Services Aandelenfonds Europa II, Mn Services Obligatiefonds Europa II, het Mn Services Geldmarktfonds en het Mn Services Geldmarktfonds II.

De jaarrekeningen van van deze fondsen zijn kosteloos verkrijgbaar bij Mn Services Fondsenbeheer B.V. De financiële gegevens van de Subfondsen zijn als bijlage opgenomen in dit document.

In te leggen bedrag

Van het brutoloon van de werknemer wordt een bedrag ingehouden dat op een levensloprekening van de werknemer wordt gestort. Op iedere eerste werkdag van een kalendermaand zal de Beheerder participaties toekennen danwel inkopen tegen de intrinsieke waarde.

Inkoop rechten van deelneming

De rechten van deelneming worden op verzoek van de deelnemer ingekocht in overeenstemming met de wensen van deelnemer, voor zover deze inkoop binnen de wettelijk vastgestelde grenzen van de Levenslopregeling en op grond van het bepaalde in de voorwaarden van het Fonds mogelijk is.

Mogelijkheden aanwenden saldo levensloprekening

Het prospectus van het Mn Services Levensloop Fonds is herzien in 2013, als gevolg van de gewijzigde wetgeving inzake de Levenslopregeling. Daarbij zijn de mogelijkheden voor het aanwenden van het saldo van de levensloprekening gewijzigd zoals hieronder beschreven.

Deelnemers kunnen in beginsel bestedingsvrij over hun levenslooptegoed beschikken. Mogelijkheden om over het saldo van een levensloprekening te beschikken zijn bijvoorbeeld:

- Ten behoeve van loon tijdens een verlofperiode, hieronder begrepen het eerder stoppen met werken voorafgaande aan de pensioendatum. Het brutoloon mag daarbij niet hoger zijn dan het Laatstgenoten Loon. Daarbij dient rekening te worden gehouden met eventueel daarnaast genoten loon van de werknemer. Het levenslooploon wordt aangemerkt als loon uit tegenwoordige dienstbetrekking.
- Bij overlijden van de werknemer. De tegenwaarde van de aanspraak kan als loon uit tegenwoordige dienstbetrekking van de werknemer ter beschikking worden gesteld aan de erfgenamen van de werknemer.
- De aanspraken ingevolge een levenslopregeling kunnen door middel van een (uitgaande) waarde-overdracht worden ingebracht in een andere levenslopregeling.
- De aanspraak ingevolge een levenslopregeling kan worden omgezet in een aanspraak ingevolge een pensioenregeling. Voorwaarde is wel dat de pensioenopbouw binnen de in de Wet Loonbelasting gestelde grenzen blijft.

Kosten levensloop

Beheerkosten

De vergoeding voor de Beheerder wordt dagelijks in mindering gebracht op de intrinsieke waarde van het Subfonds en maandelijks afgerekend. De jaarlijkse Beheerkosten van de Subfondsen is als volgt:

	Percentage beheerkosten
Platina	0,80%
Goud	0,70%
Zilver	0,60%
Brons	0,50%
Staal	0,00%

De Subfondsen beleggen in Mn Services beleggingsfondsen, die hun eigen Beheerkosten hebben. De jaarlijkse Beheerkosten van de Mn Services beleggingsfondsen is als volgt:

	Percentage beheerkosten
Mn Services Aandelenfonds Europa II	0,40%
Mn Services Obligatiefonds Europa II	0,35%
Mn Services Geldmarktfonds	0,20%
Mn Services Geldmarktfonds II	0,00%

Inkoop participaties in Mn Services beleggingsfondsen

Voor de uitgifte en inkoop van participaties van Mn Services Aandelenfonds Europa II, Mn Services Obligatiefonds Europa II, Mn Services Geldmarktfonds en Mn Services Geldmarktfonds II worden toe- en uittredingskosten in rekening gebracht bij de participant. Deze kosten komen ten goede aan de Mn Services beleggingsfondsen en dienen ter compensatie van aan- en verkoopkosten van de onderliggende beleggingen ten gevolge van uitgifte en inkoop van participaties. De toe- en uittredingskosten worden berekend als een op- en afslag op de intrinsieke waarde van het Mn Services beleggingsfonds over het saldo van wat maandelijks aan participaties wordt ingekocht of verkocht. Indien de werkelijke aan- of verkoopkosten substantieel afwijken van de toe- en uittredingskosten worden de percentages hierop aangepast.

Toe- en uittredingskosten van de Mn Services beleggingsfondsen

De toe- en uittredingskosten die van toepassing waren gedurende het boekjaar zijn als volgt:

	Toetreding	Uittreding
Mn Services Aandelenfonds Europa II	0,30%	0,10%
Mn Services Obligatiefonds Europa II	0,20%	0,00%
Mn Services Geldmarktfonds	0,00%	0,00%
Mn Services Geldmarktfonds II	0,00%	0,00%

Kerncijfers

	31 december 2016	31 december 2015	31 december 2014	31 december 2013*)	31 december 2012
Fondsvermogen (Euro)	23.674.721	24.401.443	32.457.836	31.116.859	54.118.928
Aantal uitstaande participaties	171.088	178.199	241.053	238.161	432.048
In Euro	1 jan - 31 dec 2016	1 jan - 31 dec 2015	1 jan - 31 dec 2014	1 jan - 31 dec 2013	1 jan - 31 dec 2012
Opbrengsten	401.832	712.335	1.137.475	1.623.532	2.838.590
Lasten	-150.954	-165.823	-143.215	-192.967	-207.021
Belastingen	0	0	0	0	0
Resultaat	250.878	546.512	994.260	1.430.565	2.631.569
In Euro	2016	2015	2014	2013	2012
Waarde per participatie	138,38	136,93	134,65	130,65	125,26
Opbrengsten per participatie	2,35	3,99	4,72	6,01	6,09
Lasten per participatie	-0,88	-0,93	-0,59	-0,81	-0,48
Resultaat per participatie	1,47	3,06	4,12	5,20	5,61

*) Vanaf 2013 worden de cijfers geconsolideerd

Marktontwikkelingen

De mondiale financiële markten kenden de slechtste jaarstart sinds vele decennia. Zij lieten de eerste maanden van het jaar een scherpe correctie zien naar aanleiding van dalende grondstoffenprijzen, zorgen over de mondiale economische groei en deflatieangst. Zo nam de speculatie weer toe dat de Chinese economie een harde landing zou laten zien en/of de Chinese munt fors in waarde zou dalen. Dit zou immers de disinflatoire trend in de wereld nog eens versterken. Ook de kans op recessie in de Verenigde Staten leek toe te nemen en de inflatie in de Europese Monetaire Unie viel weer terug. De zorgen over het economische herstel en dalende inflatieverwachtingen maakten dat rentes verder daalden. Ook de anticipatie op nieuwe ingrepen door de Europese Centrale Bank en een vlucht naar veilige havens ten gevolge van de correctie op aandelenmarkten hadden een neerwaarts effect op renteniveaus.

In reactie op deze ontwikkelingen verruimde onder andere de centrale banken van de vier grootste economieën hun beleid. Het meest in het oog springend was het omvangrijke pakket van maatregelen dat de Europese Centrale Bank in maart aankondigde. De Europese Centrale Bank verlaagde de rentes, verhoogde de omvang van haar maandelijkse obligatieaankopen en kondigde een uitbreiding van haar aankoopprogramma naar bedrijfsobligaties aan. Door dit ingrijpen van centrale banken veerde in de tweede helft van het eerste kwartaal de markten in meer risicovolle activa weer op. Te meer daar de olieprijs weer wat opliepen en de economische cijfers niet zo slecht waren als verwacht. Echter, juist door het ingrijpen van centrale banken bleven rentes hierbij onder neerwaartse druk staan. Voor pensioenfondsen een zeer negatieve ontwikkeling.

In het begin van het tweede kwartaal namen de zorgen omtrent het herstel van de mondiale economische groei enigszins af. De lage grondstoffenprijzen die een belangrijke achterliggende drijfveer waren voor de negatieve stemming op de financiële markten in het eerste kwartaal waren inmiddels enigszins opgelopen vanaf hun dieptepunt, mede vanwege een afnemend aanbod. Bovendien namen beleidsmakers aanvullende maatregelen om de negatieve spiraal te doorbreken. Echter, richting het einde van het tweede kwartaal nam de angst voor een stagnatie of zelfs recessie in de Verenigde Staten toe. Met name de afnemende trend in de Amerikaanse banengroei leidde in combinatie met een zwakke ontwikkeling van de bedrijfswinsten onder sommige economen tot zorgen. Uiteindelijk bleek evenwel sprake van “vals alarm” en trok de Amerikaanse groei in de loop van het tweede kwartaal toch weer enigszins aan.

Tegelijkertijd werd met spanning naar het EU referendum in het Verenigd Koninkrijk uitgekeken. Kort voor het referendum leek een ‘remain’ uitslag het meest waarschijnlijk. De financiële markten reageerden dan ook fors toen op 24 juni duidelijk werd dat een meerderheid van de Britse bevolking toch voor een beëindiging van het lidmaatschap van de Europese Unie had gestemd, oftewel een Brexit. Deze uitslag bracht veel onzekerheid met zich mee. Bovendien leek het risico dat ook in andere EU landen de discussie over EU lidmaatschap zou oplaaien hierdoor toegenomen, hetgeen in het meest negatieve geval zou kunnen leiden tot (zorgen omtrent) het uiteenvallen van de EU.

Hoewel het politieke tumult in het Verenigd Koninkrijk nog aanhield, herstelden na de initiële schok de economische data zich al spoedig, zowel in het Verenigd Koninkrijk als op het Europese vasteland. Toch hielden centrale banken uit voorzorg het monetaire beleid ruimer dan gepland. Ondertussen namen de signalen van stabilisatie in veel grondstoffenmarkten en opkomende economieën toe. Evenals die in ontwikkelde economieën, lieten met name de Chinese autoriteiten zich niet onbetuigd in het stimuleren van hun economie gedurende dit jaar, via bijvoorbeeld infrastructurele investeringen. In het derde kwartaal werd geleidelijk zichtbaar dat zij er toenemend in slaagden om hiermee de jarenlange afname van de economische groei tot stilstand te brengen. Ook centrale banken in andere opkomende landen raakten door afnemende inflatie geleidelijk in staat om de rentes te weer verlagen teneinde de economische groei te ondersteunen.

Deze combinatie van het uitblijven van de gevreesde economische terugval met het ruime(re) beleid van centrale banken zorgde tevens voor een spoedig herstel van de meeste risicodragende activamarkten. De koersdalingen na het Britse EU-referendum werden daarmee in de loop van het derde kwartaal weggewerkt. Het (verwachte) ruime beleid van centrale banken hield de rentes echter op extreem lage niveaus en voor een groeiend deel van het staatsobligatie universum negatief. De lage rentes en de vlakke rentecurves droegen vervolgens bij aan een moeilijke omgeving voor – met name Europese – banken. Bank aandelen lieten dan ook forse koersdalingen zien. Hierdoor namen in fasen de zorgen in de financiële markten over bredere uitstraling van de bankproblemen toe, bijvoorbeeld naar aanleiding van de problemen bij Italiaanse banken en de Duitse gigant Deutsche Bank. Deze episodes bleken evenwel steeds van vrij korte duur en leidden niet tot diepe langdurige correcties in de brede mondiale markten.

In november werden de financiële markten verrast door de verkiezing van Donald Trump tot de volgende president van de Verenigde Staten. De initiële schrik in de financiële markten was van zeer korte duur en sloeg razendsnel om in een meer positieve interpretatie van de mogelijke Trump impact. Zakenbankeconomen stelden hun groei en inflatievoorspellingen voor de Verenigde Staten overwegend opwaarts. Ook de inflatieverwachtingen in de financiële markten liepen op. Dit met name op basis van Trump's aankondiging de belastingen fors te verlagen en te investeren in infrastructuur, waarbij de verwachting is dat van Trump's groei-remmende handelsprotectionisme minder terecht zal komen.

Toch zijn de positief bijgestelde groei en inflatieverwachtingen niet enkel te wijten aan de verkiezing van Trump. Al voor de verkiezing van Trump werd al duidelijk dat de Amerikaanse economie zich aan het herstellen was van de zwakte in de eerste helft van het jaar. Bovendien loopt iedere maand de inflatie wat op omdat de scherpe olieprijsdaling geleidelijk uit de berekening loopt. Ook blijft de Amerikaanse arbeidsmarkt zich solide ontwikkelen. En tenslotte was er sprake van enig winstherstel in de Verenigde Staten. De hogere groei- en inflatieverwachtingen leidden ook tot de verwachting van meer renteverhoging door de Federal reserve.

In het algemeen kan worden gesteld dat gedurende de laatste maanden van 2016 enige verschuiving heeft plaatsgevonden in de consensusverwachting onder economen en beleggers ten aanzien van de mondiale groeivoorzichten. Waar de laatste jaren de angst voor een langdurig stagnatiescenario de boventoon voerde, zag men plotseling weer wat licht aan het einde van de tunnel. Dit heeft, naast de positieve verwachtingen omtrent het beleid van Trump, een aantal oorzaken. Een negatieve economische impact van de Britse keuze om de EU te willen verlaten, is tot op heden amper waarneembaar. De tegenwind van de eerdere scherpe daling van de olie- en grondstoffenprijzen is geleidelijk afgenomen, zeker na de belangrijke OPEC deal in december om de productiecapaciteit terug te dringen. Tot slot lijken de Chinese autoriteiten hun economie nu beter onder controle te hebben.

Vooruitzicht

De Beheerder hanteert als basisscenario een langgerekte genezing van de mondiale economie (*Normalisering*). In dit scenario blijft de economische groei gematigd in historisch perspectief, maar wel hoog genoeg om geleidelijk de werkloosheid en overcapaciteit weg te werken. Uiteindelijk mondt dit uit in enigszins oplopende loonstijgingen en inflatie. Daarmee wordt dan sprake van een toenemend zichzelf ondersteunende economie. Centrale banken kunnen dan hun noodsteun aan de economie afbouwen, waarop uiteindelijk ook rentes enigszins oplopen.

Gedurende 2016 dreven de ontwikkelingen in de mondiale economie en financiële markten neerwaarts af van het basisscenario. Mede hierdoor nam de zorg toe dat zich een langdurig stagnatiescenario zou ontploegen. Een aantal gebeurtenissen lag hieraan ten grondslag. Centrale banken in de ontwikkelde landen namen maatregelen (Europese Centrale Bank, Bank of Japan, Bank

of England) of stelden verwachte renteverhoging uit (Federal Reserve). Obligatiemarkten verdisconteerden feitelijk een stagnatiescenario voor decennia in de toekomst.

Hoewel de Beheerder de kans op risicoscenario's verhoogde zag het onvoldoende bewijs voor een langjarige economische stagnatie als basisscenario, temeer omdat de impact van achterliggende ontwikkelingen als tijdelijk en/of relatief beperkt werden ingeschat. De economische groei en de vooruitkijkende indicatoren zijn in 2016 ook weer uit hun dal gekropen en de inflatie heeft wederom afstand genomen van de deflatiezone. Groei- en inflatie zijn daarmee weer in lijn met de verwachtingen. Markttrentes en koersen ondervonden in meer risicovolle activa weer enige opwaartse druk. De verkiezing van Trump tot president van de Verenigde Staten bracht hier geen significante verandering in. Sterker nog, het leidde tot positief sentiment in de financiële markten.

Kortom, de genezing van de mondiale economie heeft gedurende de eerste helft van 2016 vertraging opgelopen, maar lijkt niet te zijn afgeblazen. Het basisscenario *Normalisering* lijkt nog altijd intact te zijn.

Vooruitblik Fonds 2017

De mondiale economie heeft de laatste maanden enige verbetering laten zien. Met name de Amerikaanse economie is duidelijk opgeveerd uit de groeiverzwakking van vorig jaar. Maar ook de groei in de rest van de wereld laat per saldo een wat positiever beeld zien. Bovendien heeft de inflatie in ontwikkelde economieën de laatste maanden geleidelijk afstand genomen van de deflatiezone, vooral a.g.v. het herstel van de grondstoffenprijzen. Ook de vooruitkijkende indicatoren voor de groei en inflatie wijzen op aanhoudende verbetering. Er is daarmee sprake van een positieve verrassing ten opzichte van de wel zeer negatieve consensus van enkele maanden geleden. Steeds meer economen nemen daarom afstand van hun eerdere aanname van een seculiere stagnatie van de mondiale economie. Dat de mondiale economie uit het dal kruipt, wil evenwel niet zeggen dat ze meteen een berg beklimt. D.w.z., van een scherpe acceleratie van de mondiale groei is vooralsnog geen sprake. Vandaar dat centrale banken nog voorzichtig zijn met het afbouwen van hun crisisbeleid. De Federal reserve heeft de Amerikaanse beleidsrente in december verhoogd, maar deze staat nog altijd op een historisch laag niveau. De Europese Centrale Bank heeft haar maandelijkse aankopen verlaagd, maar tegelijkertijd de duur van dit programma verlengd tot eind van dit jaar. Zij zijn dus nog niet zeker van een duurzaam herstel en een definitieve overwinning op deflatie, temeer daar nog sprake is van aanzienlijke –voornamelijk politieke– risico's. Per saldo wordt evenwel een normalisering van het centrale bank beleid verwacht op onze 3-jaars horizon, op basis van een aanhoudend economisch herstel en geleidelijk naar centrale bank targets stijgende inflatie.

De Beheerder heeft formeel besloten om de Subfondsen Platina, Goud, Zilver en Brons te beëindigen, en tot deze actie over te gaan per mei 2017. Er is op het moment, na liquidatie van deze Subfondsen, geen multi asset (retail) fonds meer dat door de Beheerder wordt aangeboden. Het Subfonds Staal wordt hiermee het MN Levensloop Fonds, en alle tegoeden van de beëindigde Subfondsen zullen worden overgeheveld naar het MN Levensloop Fonds.

Resultaat van het Fonds

In dit boekjaar werd een resultaat op het Fonds behaald van 250.878 euro. Het rendement en andere kerncijfers per subfonds worden vermeld in Bijlage 1. Dit resultaat is tot stand gekomen door te beleggen in overeenstemming met de strategische beleggingsmix. Voor de individuele deelnemer geldt dat dit rendement wordt beïnvloed door het moment en de bedragen van instappen in het subfonds.

Sinds 1 januari 2010 opteert het Fonds voor de status van fiscale beleggingsinstelling ("FBI"). Het Fonds is derhalve met ingang van het jaar 2010 effectief geen vennootschapsbelasting verschuldigd mits doorlopend aan een aantal voorwaarden wordt voldaan.

Overgangsregeling levensloopregeling

Op 1 januari 2012 is de levensloopregeling afgeschaft. Op grond van de overgangsregeling is er vanaf 1 januari 2012 een verschil tussen deelnemers met een saldo van minder dan 3.000 euro per 31 december 2011 en deelnemers met een saldo van 3.000 euro of meer per 31 december 2011. Deelnemers met een saldo van minder dan 3.000 euro kunnen niet meer in het Mn Services Levensloop Fonds storten.

Deelnemers die op 31 december 2011 een saldo hadden van 3.000 euro of meer, kunnen tot eind 2021 bestedingsvrij over hun levensloopaanspraken beschikken.

Deelnemers die op 31 december 2011 een saldo van minimaal 3.000 euro op hun Levensloprekening hadden staan, mogen door blijven storten in het Mn Services Levensloop Fonds. Deze overgangsregeling eindigt op 31 december 2021.

Deelnemers die hun levenslooptegoed in 2015 vrij hebben laten vallen betaalden belasting over slechts 80% van het levenslooptegoed dat tot 31 december 2013 is opgebouwd. Voorwaarde is dat het volledige levenslooptegoed in 1 keer werd opgenomen. Vanaf 2016 is het genoemde fiscale voordeel niet meer van toepassing. Deelnemers die hun levenslooptegoed in 2016 vrij hebben laten vallen zijn regulier belast.

Financiële risico's

Aan het beleggen in het Fonds zijn financiële kansen maar ook risico's verbonden. De afweging van risico's is een integraal onderdeel van het beleggingsproces van het Fonds. Binnen het Fonds dekken we risico's in principe niet af. Hieronder worden de belangrijkste financiële risico's van het Fonds beschreven, alsmede de bereidheid om deze risico's al dan niet te accepteren. Een nadere uiteenzetting van deze risico's is te vinden in de toelichting op de jaarrekening in paragraaf 4.6.

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat de waarde van een belegging onderhevig is aan tussentijdse koersschommelingen. De schommeling van de waarde van effecten en andere instrumenten wordt voornamelijk bepaald door de schommeling van de financiële markten en door de economische ontwikkeling van de uitgevers, die op hun beurt worden beïnvloed door de algemene toestand van de wereldeconomie en de economische en politieke ontwikkelingen in hun eigen land.

In de Subfondsen waar sprake is van marktrisico wordt dit risico geaccepteerd.

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de waarde van een belegging daalt als gevolg van veranderingen in de wisselkoers tussen de valuta waarin de belegging is uitgedrukt en basisvaluta van de belegger. Aandelen van ondernemingen met een beursnotering in de ontwikkelde markten van Europa worden uitgedrukt in euro, hetgeen misschien niet de basisvaluta van de participant is. Als gevolg daarvan zal, indien deze valuta deprecieert ten opzichte van de basisvaluta van de participant, de waarde van de participatie, uitgedrukt in de basisvaluta van de participant, normaliter dalen.

In de Subfondsen waar sprake is van valutarisico wordt dit risico geaccepteerd.

Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van vastrentende beleggingen veranderen als gevolg van veranderingen in de markttrente.

In de Subfondsen waar sprake is van renterisico wordt dit risico geaccepteerd.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat de waarde van een belegging daalt als gevolg van wijzigingen in de vermeende of daadwerkelijke kredietwaardigheid van de emittent van de belegging.

In de Subfondsen waar sprake is van kredietrisico wordt dit risico geaccepteerd.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico van het niet kunnen handelen tegen een koers die (relatief) dicht bij de meest recent waargenomen marktprijs ligt. Dit kan zich voordoen als de transactie groot is ten opzichte van het normale niveau van vraag of aanbod van beleggingen of, indien het niveau van vraag of aanbod in de markt afneemt. Daardoor kan het alleen mogelijk zijn de belegging te verkopen (aankopen) met een (relatief) grote korting (premie) ten opzichte van de meest recent waargenomen marktprijs. In extreme omstandigheden kan men zelfs niet in staat zijn te handelen.

Het liquiditeitsrisico wordt geaccepteerd.

Risico van onderliggende MN Beleggingsfondsen

De deelnemers verkrijgen geen rechtstreeks economisch of juridisch eigendomsrecht noch enig stemrecht in de betreffende Mn Services Beleggingfondsen. Het Fonds en de deelnemers zullen geen enkele invloed hebben op het beheer over de MN Beleggingsfondsen en zijn daarmee geheel afhankelijk van de beleggingen van de MN Beleggingsfondsen en de wijze waarop deze door de betreffende beheerder beheerd worden. Enkele Mn Services Beleggingfondsen kunnen leningen aangaan, waardoor er een groter risico ontstaat dat deze fondsen hun waarde verliezen, wat zal kunnen leiden tot grotere verliezen voor het Fonds.

Het risico van onderliggende MN Beleggingsfondsen wordt geaccepteerd.

Operationele risico's

Naast de financiële risico's die direct aan de beleggingen kunnen worden gekoppeld, zijn er ook operationele risico's. Onder operationeel risico wordt verstaan de kans op onverwachte fluctuaties in inkomsten of onkosten die kunnen ontstaan door het falen van mensen, processen, (IT-) systemen en ten gevolge van externe gebeurtenissen. Binnen het Fonds worden de operationele risico's als volgt onderkend en beheerst:

- Door middel van een Know Your Relations beleid worden externe relaties en klanten beoordeeld op eventuele reputatie risico's.
- Voordat externe managers zijn aangesteld is een Operational Due Diligence proces doorlopen.
- Externe managers worden minimaal jaarlijks getoetst op specifieke vereisten (Operational Due Diligence).
- De belangrijkste bedrijfsprocessen zijn ondergebracht in het ISAE 3402 raamwerk; deze processen worden periodiek gecontroleerd op opzet, bestaan en werking. Daarnaast fungeert binnen MN een interne testfunctionaris die op onafhankelijke wijze de kwaliteit van de bedrijfsprocessen monitort.
- Incidenten worden op een gestructureerde wijze vastgelegd en gemonitord of deze op gepaste wijze en tijdig worden opgelost. Daarnaast wordt vanuit de root cause bekeken of herhaling voor de toekomst kan worden voorkomen.

Transparantie

Het Fonds tracht de belegger zoveel mogelijk inzicht te verschaffen in het gevoerde beleggingsbeleid en de kosten. De hierboven beschreven onderwerpen zijn ook terug te vinden in de jaarrekening in de toelichting op de balans. Op de website www.mn.nl/mnfondsenbeheer is meer actuele informatie beschikbaar.

Fund Governance

Mn Services Fondsenbeheer B.V. is lid van de Dutch Fund and Asset Management Association (DUFAS, www.dufas.nl). DUFAS houdt zich onder andere bezig met het bevorderen van een integere bedrijfsvoering door onder meer het vaststellen van gedragscodes en best practices. Hiertoe heeft DUFAS de Principles of Fund Governance uitgevaardigd voor waarborging dat de deelnemers in retail-fondsen zoals het Mn Services Levensloop Fonds een zorgvuldige en integere dienstverlening verkrijgen. De voorschriften die voortvloeien uit de Principles of Fund Governance zijn in 2009 -voor zover zij al niet aanwezig waren- geïmplementeerd. De Fund Governance Code van Mn Services Fondsenbeheer B.V. is te vinden op internet, www.mn.nl/mnfondsenbeheer.

Stembeleid

Het Mn Services Levensloop Fonds belegt in de Mn Services beleggingsfondsen. De Mn Services beleggingsfondsen oefenen geen stemrecht uit op de participaties in beleggingsinstellingen die deel uitmaken van de beleggingen van de Mn Services beleggingsfondsen.

Bedrijfsvoering

De Beheerder heeft geen personeel in dienst. Het bestuur wordt gevormd door de heer L.C. van de Kieft en de heer G.E.M. Cartigny.

Verklaring administratieve organisatie en interne controle

Wij beschikken over een beschrijving van de bedrijfsvoering, die voldoet aan de eisen van de Wet op het financieel toezicht en het Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen (Bgfo).

Wij hebben gedurende het afgelopen boekjaar verschillende aspecten van de bedrijfsvoering beoordeeld. Bij onze werkzaamheden hebben wij geen constatering gedaan op grond waarvan wij zouden moeten concluderen dat de beschrijving van de opzet van de bedrijfsvoering als bedoeld in artikel 115y lid 5 van het Bgfo niet voldoet aan de vereisten zoals opgenomen in de Wet op het financieel toezicht en daaraan gerelateerde regelgeving.

Op grond hiervan verklaren wij als beheerder voor het Mn Services Levensloop Fonds te beschikken over een beschrijving van de bedrijfsvoering als bedoeld in artikel 115y lid 5 Bgfo, die voldoet aan de eisen van het Bgfo.

Ook hebben wij niet geconstateerd dat de bedrijfsvoering niet effectief en niet overeenkomstig de beschrijving functioneren. Derhalve verklaren wij met een redelijke mate van zekerheid dat de bedrijfsvoering gedurende het verslagjaar 2016 effectief en overeenkomstig de beschrijving heeft gefunctioneerd.

Den Haag, 21 april 2017
Mn Services Fondsenbeheer B.V.

Origineel getekend door drs. L.C. van de Kieft RC MAC en drs. G.E.M. Cartigny

Geconsolideerde Jaarrekening

Geconsolideerde balans (vóór resultaatbestemming)

In euro	Referentie naar de toelichting*	31 december 2016	31 december 2015
Beleggingen	4.1		
Deposito's		17.613.726	18.117.022
Aandelen		2.334.821	2.096.697
Vastrentende waarden		3.523.285	3.879.689
		23.471.832	24.093.408
Vorderingen			
Debiteuren	4.3	253.972	349.462
Overige activa			
Liquide middelen	4.2	78.607	163.525
Kortlopende schulden			
Overlopende passiva	4.4	68.435	191.065
Schulden aan kredietinstellingen	4.2	61.255	13.887
		129.690	204.952
Vorderingen en overige activa minus kortlopende schulden		202.889	308.035
Activa min kortlopende schulden		23.674.721	24.401.443
Fondsvermogen		23.423.843	23.854.931
Resultaat lopend boekjaar		250.878	546.512
Fondsvermogen	4.5	23.674.721	24.401.443

* Bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op de balans en winst- en verliesrekening

Geconsolideerde Winst- en verliesrekening

In euro	Referentie naar de toelichting*	1 januari 2016 - 31 december 2016	1 januari 2015 - 31 december 2015
Opbrengsten uit beleggingen			
Rente		293.104	485.748
		293.104	485.748
Waardeveranderingen van beleggingen			
Gerealiseerd resultaat	4.1	42.469	416.151
Ongerealiseerd resultaat		56.076	-199.851
Overige opbrengsten	4.7	10.183	10.287
		108.728	226.587
Totale opbrengsten		401.832	712.335
Kosten			
Beheerkosten	4.8.1	-73.323	-94.255
Bewaarkosten	4.8.2	-1.757	-1.354
Overige kosten	4.8.3	-75.874	-70.214
Totaal kosten		-150.954	-165.823
Resultaat		250.878	546.512

* Bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op de balans en winst- en verliesrekening

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

In euro		1 januari 2016 - 31 december 2016	1 januari 2015 - 31 december 2015
Resultaat	4.5	250.878	546.512
Aanpassing voor ongerealiseerde resultaten op beleggingen	4.1	-56.076	201.200
Aanpassing voor gerealiseerde resultaten op beleggingen	4.1	-42.469	-416.151
Aankopen van beleggingen	4.1	-85.721.942	-83.891.985
Verkopen van beleggingen	4.1	86.435.959	92.037.634
Mutatie lopende interest	4.1	6.023	8.420
Mutatie kortlopende vorderingen		95.490	90.782
Mutatie kortlopende schulden		-136.517	-109.478
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		831.346	8.466.933
Ontvangen bij uitgifte participaties	4.5	1.162.223	1.104.045
Betaald bij inname participaties	4.5	-2.139.742	-9.706.950
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-977.519	-8.602.905
Netto kasstroom		-146.173	-135.972
Toename liquide middelen		-146.173	-135.972
Liquide middelen begin boekjaar		163.525	299.497
Liquide middelen eind boekjaar		17.352	163.525
Mutatie liquide middelen		-146.173	-135.972

* Bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op de balans en winst- en verliesrekening

1. Algemene toelichting

1.1. Algemeen

Het Mn Services Levensloop Fonds (hierna 'het Fonds') is een beleggingsinstelling als bedoeld in art. 1: 1 Wft in de vorm van een fonds voor gemene rekening, waarvan de participaties zijn onderverdeeld in series. Elke serie participaties vertegenwoordigt de gerechtigdheid tot het vermogen van een bepaald subfonds (hierna 'het Subfonds'). Het Fonds belegt in het Mn Services Aandelenfonds Europa II, Mn Services Obligatiefonds Europa II, Mn Services Geldmarktfonds en Mn Services Geldmarktfonds II. Het Fonds is opgericht op 1 juli 2005, statutair gevestigd te Den Haag met vestigingsadres: Prinses Beatrixlaan 15, 2595 AK Den Haag en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 27278736. Het eigen vermogen van de Beheerder voldoet aan de wettelijke vereisten.

Het Fonds heeft als doel het behalen van rendement voor de participanten van de Subfondsen. De Subfondsen zijn allen opgericht in 2006. Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar. Het Fonds heeft een open-end karakter. Dat wil zeggen dat het fonds iedere eerste werkdag van een kalendermaand op verzoek participaties zal toekennen tegen de intrinsieke waarde van een participatie, alsmede participaties zal inkopen tegen de intrinsieke waarde van een participatie, behoudens bijzondere omstandigheden als omschreven in het prospectus van het Fonds.

1.2. De beheerder

Mn Services Fondsenbeheer B.V. (hierna 'de Beheerder') is de beheerder van het Fonds in de zin van artikel 1:1 Wft en beschikt in die hoedanigheid over een vergunning van de Stichting Autoriteit Financiële Markten (hierna 'AFM'). Alle aandelen in het kapitaal van de Beheerder worden gehouden door Mn Services N.V. (hierna 'MN').

1.3. De bewaarder

De bewaarder van het Fonds is Citibank Europe Plc, Nederlands bijkantoor (hierna 'de Bewaarder'). De Bewaarder is verantwoordelijk voor het toezicht op het Fonds en de bewaarneming voor zover vereist onder en in overeenstemming met de toepasselijke wetgeving.

1.4. Persoonlijke belangen

Gedurende het boekjaar werden door de directie van de Beheerder geen participaties in het fondsvermogen aangehouden.

1.5. Driejaarsoverzicht

Driejaarsoverzicht	2016	2015	2014
Aantal uitstaande participaties	171.088	178.199	241.053
Per participatie (in euro)			
Waarde per participatie	138,38	136,93	134,65
Opbrengsten per participatie	2,35	3,99	4,72
Lasten per participatie	-0,88	-0,93	-0,59
Resultaat per participatie	1,47	3,06	4,12

2. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

2.1. Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW, de Wet op het Financieel Toezicht (Wft) en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

2.2. Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

2.3. Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens opgenomen van Mn Services Levensloop Fonds samen met haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen en fondsen waarin Mn Services Levensloop Fonds direct of indirect overheersende zeggenschap kan uitoefenen doordat zij de financiële en operationele activiteiten kan beheersen.

De groepsmaatschappijen en fondsen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft, worden voor 100% in de consolidatie betrokken.

De geconsolideerde jaarrekening van Mn Services Levensloop Fonds is opgesteld met toepassing van de grondslagen van waardering en de resultaatbepaling van Mn Services Levensloop Fonds. Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen fondsen worden geëlimineerd, voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de groep zijn gerealiseerd. Ongerealiseerde verliezen op intercompany-transacties worden ook geëlimineerd tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering.

De in de consolidatie begrepen fondsen zijn:

- Mn Services Aandelenfonds Europa II, Den Haag (100%)
- Mn Services Obligatiefonds Europa II, Den Haag (100%)
- Mn Services Geldmarktfonds, Den Haag (100%)
- Mn Services Geldmarktfonds II, Den Haag (100%)

2.4. Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de directie van het Fonds over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat de directie schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

2.5. Vreemde valuta

Functionele valuta

De rapportage- en functionele valuta van het fonds betreft de euro en is vastgesteld op grond van het feit dat de participaties van de Subfondsen noteren in euro en het merendeel van de transacties van de Subfondsen plaatsvindt in euro.

Transacties, vorderingen en schulden

Monetaire en niet monetaire activa en passiva in vreemde valuta zijn omgerekend tegen de koersen ultimo december 2016. Voor aan- en verkopen gedurende het boekjaar zijn de transactiekoersen gehanteerd. Voor posten van de winst- en verliesrekening in vreemde valuta geldt eveneens de transactiekoers.

Verschillen uit hoofde van de valuta-omrekening op beleggingen worden in de winst- en verliesrekening verwerkt.

2.6. Beleggingen

De eerste waardering van beleggingen is tegen reële waarde (marktwaarde). Voor de vervolgwaardering gelden de grondslagen zoals hierna toegelicht.

Waardeveranderingen ten opzichte van het voorgaande boekjaar, zowel gerealiseerd als ongerealiseerd, worden direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Voor waardeveranderingen van beleggingen waarvoor geen frequente marktnotering bestaat, worden mutaties opgenomen in de herwaarderingsreserve.

Het Mn Services Levensloop Fonds belegt in de Mn Services beleggingsfondsen. De intrinsieke waarde van deze fondsen wordt op de laatste werkdag van de maand (hierna 'de Waarderingsdag') vastgesteld door de Beheerder. Tegen deze intrinsieke waarde kan maandelijks toe- of uitgetreden worden. Alle beleggingen van Mn Services Levensloop Fonds worden geacht onderdeel te zijn van de handelsportefeuille.

Bepaling reële waarde

Ter bepaling van de reële waarde van de beleggingen worden maatstaven gehanteerd die in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd. Hierbij worden in beginsel de volgende grondslagen in acht genomen:

Ter bepaling van de waarde in euro van het vermogen van de Subfondsen en de MN Beleggingsfondsen worden maatstaven gehanteerd die in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd. Hierbij worden de volgende grondslagen in acht genomen:

- Beursgenoteerde financiële instrumenten worden gewaardeerd tegen de officiële (slot)koers van de Waarderingsdag;
- Beursgenoteerde derivaten worden gewaardeerd tegen de slotkoers op balansdatum. Niet-beursgenoteerde derivaten worden gewaardeerd op basis van de opgave van gerenommeerde marktpartijen of op basis van een intern waarderingmodel. Voor het waarderingmodel geldt dat de waardering wordt bepaald tegen de actuele theoretische waarde die dagelijks kan worden berekend aan de hand van een objectief en breed gedragen rekenkundig model;
- Overige beleggingen worden gewaardeerd op basis van de actuele waarde met inachtneming van naar het oordeel van het Beheerder voor de betreffende beleggingen gangbare maatstaven;
- In de vaststelling van de intrinsieke waarde van het Fonds wordt mede begrepen de opgelopen rente van banktegoeden en deposito's, alsmede de opgelopen nog niet uitgekeerde rente en de vastgestelde nog niet ontvangen dividenden, een en ander onder aftrek van gemaakte nog niet betaalde kosten en eventueel verschuldigde belasting. Op de Waarderingsdag wordt voor de berekening van de intrinsieke waarde van het Fonds de waarde van in vreemde valuta luidende effecten naar euro omgerekend. Daarbij gaat de Beheerder in beginsel uit van de valutakoers die op de Waarderingsdag volgens gangbare marktpraktijk als de slotkoers wordt vastgesteld.

Financiële instrumenten

Het fonds neemt financiële instrumenten in de balans op zodra zij partij wordt in de contractuele bepalingen van het financiële instrument. De reële waarde van de financiële instrumenten bij eerste opname is gelijk aan de kostprijs van de financiële instrumenten.

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het financieel instrument aan een derde worden overgedragen.

Transactiekosten

Transactiekosten bij aankoop van de beleggingen worden geactiveerd als onderdeel van de kostprijs. Transactiekosten bij de verkoop van beleggingen worden verwerkt als onderdeel van de gerealiseerde waardeveranderingen.

Aandelen

Aandelen betreffen participaties in liquide beleggingsfondsen die beleggingen aanhouden in aandelen. De waardering geschiedt op reële waarde op basis van een verhandelbare intrinsieke waarde.

Participaties van beleggingsfondsen

Beursgenoteerde participaties van beleggingsfondsen zijn gewaardeerd tegen de slotkoers op balansdatum. Niet aan een beurs genoteerde beleggingsfondsen zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde op basis van de door de vermogensbeheerder van het Fonds afgegeven Intrinsieke waarde, zijnde een benadering van de reële waarde.

Deposito

Deposito's worden gewaardeerd tegen reële waarde zijnde de nominale waarde.

Vastrentende waarden

Vastrentende waarden betreffen participaties in liquide beleggingsfondsen die beleggingen aanhouden in vastrentende waarden. De waardering geschiedt op reële waarde op basis van een verhandelbare intrinsieke waarde.

2.7. Debiteuren

Debiteuren worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie en vervolgens tegen geamortiseerde kostprijs, onder aftrek van een eventuele voorziening voor oninbaarheid. Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar.

2.8. Liquide middelen

Onder de liquide middelen zijn opgenomen die kas- en banktegoeden die onmiddellijk opeisbaar zijn dan wel een looptijd korter dan twaalf maanden hebben. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

2.9. Schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Alle schulden hebben een looptijd korter dan een jaar.

2.10. Fondsvermogen

Het fondsvermogen wordt bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn opgenomen.

2.11. Belastingen

Sinds 1 januari 2010 opteert het fonds voor de status van fiscale beleggingsinstelling ("FBI"). Het fonds is derhalve met ingang van het jaar 2010 effectief geen vennootschapsbelasting verschuldigd mits doorlopend aan een aantal voorwaarden wordt voldaan.

2.12. Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Onder de liquide middelen zijn posten begrepen die ter vrije beschikking staan van het fonds.

Ontvangsten en uitgaven in vreemde valuta worden omgerekend in euro tegen de koersen per transactiedatum. De verschillen tussen de transactiekoers en de koers van afwikkeling worden in de post bruto-opbrengsten uit beleggingen opgenomen.

In 2016 is de wijze van presenteren van liquide middelen gewijzigd ten opzichte van 2015. In 2016 worden negatieve posities in liquide middelen opgenomen onder liquide middelen. In 2015 zijn deze gepresenteerd onder mutatie kortlopende schulden.

3. Grondslagen voor bepaling van resultaat

3.1. Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Balansposities in vreemde valuta worden omgerekend in Euro tegen de per balansdatum geldende valutakoers. Resultaten in vreemde valuta worden omgerekend in Euro tegen de per transactiedatum geldende valutakoersen.

3.2. Gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten op beleggingen

Gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten op beleggingen en valuta worden rechtstreeks verantwoord in de winst- en verliesrekening.

3.3. Directe opbrengsten

De directe opbrengsten uit beleggingen bestaan volledig uit rente op deposito's.

3.4. Kosten

Bij (her)uitgifte of inkoop van participaties worden geen kosten in rekening gebracht. De toe- en uittredingskosten die op het onderliggende niveau door de Mn Services beleggingsfondsen in rekening worden gebracht, komen tot uiting in de waarde van de participaties in de Subfondsen.

4. Toelichting op de balans en winst- en verliesrekening

4.1. Beleggingen

Mutatieoverzicht Beleggingen

Deposito's	2016	2015
Begin verslagperiode	18.117.021	23.921.764
Aankopen	85.321.740	83.618.588
Verkopen	-85.814.800	-89.415.130
Mutatie lopende intrest	-6.023	-8.420
Ongerealiseerde resultaten	-4.211	219
Einde verslagperiode	17.613.727	18.117.021

Aandelen	2016	2015
Begin verslagperiode	2.096.697	2.976.004
Aankopen	252.500	8.200
Verkopen	-82.000	-1.189.000
Gerealiseerde resultaten	17.155	349.593
Ongerealiseerde resultaten	50.469	-48.100
Einde verslagperiode	2.334.821	2.096.697

Vastrentende waarden	2016	2015
Begin verslagperiode	3.879.689	5.134.757
Aankopen	147.702	265.197
Verkopen	-539.159	-1.433.504
Gerealiseerde resultaten	30.777	67.204
Ongerealiseerde resultaten	4.276	-153.965
Einde verslagperiode	3.523.285	3.879.689

4.2. Liquide middelen

Onder de liquide middelen zijn opgenomen die kas- en banktegoeden die onmiddellijk opeisbaar zijn dan wel een looptijd hebben van korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

4.3. Debiteuren

Onder debiteuren is opgenomen het nog van Mn Services Fondsenbeheer B.V. te ontvangen vergoeding voor het gegarandeerd rendement in het Staal Mn Services Subfonds. Deze vorderingen hebben een looptijd korter van korter dan een jaar.

De rente garantie is overeengekomen in de mantelovereenkomst tussen de Stichting Vakraad Metaal en Techniek en MN Services Fondsenbeheer B.V. welke jaarlijks wederzijds opzegbaar is.

4.4. Overlopende passiva

De post overlopende passiva betreft beleggingsactiviteiten gedurende het boekjaar welke in het nieuwe boekjaar worden afgerekend. De looptijd van deze schuld is minder dan 1 jaar. De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde.

4.5. Fondsvermogen

Mutatie fondsvermogen

In euro

	2016 lopend boekjaar	2015 Totaal
Kapitaalrekening		
Begin verslagperiode	24.401.443	32.457.836
Geplaatst	1.162.141	1.104.045
Ingekocht	-2.139.741	-9.706.950
Einde verslagperiode	23.423.843	23.854.931
Resultaat verslagperiode	250.878	546.512
Totaal fondsvermogen	23.674.721	24.401.443

Alle (her-)uitgiften en inkoop van het fonds hebben plaatsgevonden tegen de in het prospectus vermelde condities en volgens de voorgeschreven procedures. Bij in- en uitstap uit de Subfondsen van het Fonds zijn geen kosten verschuldigd. Participaties worden op verzoek van de deelnemers ten laste van de activa direct of indirect ingekocht en terugbetaald:

- ten behoeve van loon tijdens een verlofperiode, hieronder begrepen het eerder stoppen met werken voorafgaande aan de pensioeningangsdatum;
- bij overlijden van de werknemer;
- de aanspraken ingevolge een levensloopregeling kunnen door middel van een waardeoverdracht worden ingebracht in een andere levensloopregeling;
- de aanspraak ingevolge een levensloopregeling kan worden omgezet in een aanspraak ingevolge een pensioenregeling. Voorwaarde is wel dat de pensioenopbouw binnen de in Wet op de loonbelasting 1964 (zoals gewijzigd) gestelde grenzen blijft;
- bij afkoop van de opgebouwde aanspraken bij het beëindigen van de dienstbetrekking.

4.6. Risico's ten aanzien van financiële instrumenten

Beleggen impliceert het aangaan van transacties in financiële instrumenten. Aan het beleggen in het Fonds en derhalve aan het gebruik van financiële instrumenten zijn zowel kansen als ook risico's verbonden. Het beheersen van risico's die met beleggen zijn verbonden moet altijd in samenhang worden gezien met de kansen, zoals die tot uitdrukking komen in het rendement. Risicomanagement is daarom niet zozeer het zoveel mogelijk inperken van risico's als wel het streven naar een optimale verhouding tussen rendement en risico binnen acceptabele limieten.

De voornaamste financiële risico's met betrekking tot het Fonds betreffen marktrisico, valutarisico, renterisico, kredietrisico en liquiditeitsrisico. Transacties in financiële instrumenten kunnen ertoe leiden dat de hieronder beschreven financiële risico's door de Beheerder van het Fonds worden verkregen of overgedragen aan een andere partij.

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat de waarde van een belegging onderhevig is aan tussentijdse koersschommelingen. De schommeling van de waarde van effecten en andere instrumenten wordt voornamelijk bepaald door de schommeling van de financiële markten en door de economische ontwikkeling van de uitgevers, die op hun beurt worden beïnvloed door de algemene toestand van de wereldeconomie en de economische en politieke ontwikkelingen in hun eigen land.

Het marktrisico dat in de verschillende Subfondsen wordt gelopen is afhankelijk van de verhouding waarin het betreffende Subfonds is belegd in de verschillende Mn Services Beleggingfondsen. Het Mn Services Aandelenfonds Europa II kent het hoogste marktrisico, gevolgd door het Mn Services Obligatiefonds Europa II en het Mn Services Geldmarktfonds. In het Mn Services Geldmarktfonds II wordt geen marktrisico gelopen. Hierna volgen de Subfondsen, gesorteerd in oplopende mate van marktrisico: Brons, Zilver, Goud, Platina. Het Subfonds Staal heeft geen marktrisico omdat het rendement wordt gegarandeerd door de Beheerder.

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de waarde van een belegging daalt als gevolg van veranderingen in de wisselkoers tussen de valuta waarin de belegging is uitgedrukt en basisvaluta van de belegger. Aandelen van ondernemingen met een beursnotering in de ontwikkelde markten van Europa worden uitgedrukt in euro, hetgeen misschien niet de basisvaluta van de participant is. Als gevolg daarvan zal, indien deze valuta deprecieert ten opzichte van de basisvaluta van de participant, de waarde van de participatie, uitgedrukt in de basisvaluta van de participant, normaliter dalen.

Het valutarisico dat in de verschillende Subfondsen wordt gelopen is afhankelijk van de verhouding waarin het betreffende Subfonds is belegd in de verschillende Mn Services Beleggingfondsen. Alleen het Mn Services Aandelenfonds Europa II kent valutarisico. Hierna volgen de Subfondsen, gesorteerd in oplopende mate van valutarisico: Zilver, Goud, Platina. In de Subfondsen Staal en Brons wordt geen valutarisico gelopen voor participanten met als basisvaluta euro omdat deze volledig belegd zijn in Mn Services Beleggingfondsen waarin uitsluitend wordt belegd in vermogenstitels luidend in euro.

Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van vastrentende beleggingen veranderen als gevolg van veranderingen in de markttrente.

Het renterisico dat in de verschillende Subfondsen wordt gelopen is afhankelijk van de verhouding waarin het betreffende Subfonds is belegd in de verschillende Mn Services Beleggingfondsen. In het Mn Services Aandelenfonds Europa II en het Mn Services Geldmarktfonds II wordt geen renterisico gelopen. In het Subfonds Staal wordt geen renterisico gelopen, in de overige Subfondsen is er wel sprake van renterisico.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat de waarde van een belegging daalt als gevolg van wijzigingen in de vermeende of daadwerkelijke kredietwaardigheid van de emittent van de belegging.

Het kredietrisico dat in de verschillende Subfondsen wordt gelopen is afhankelijk van de verhouding waarin het betreffende Subfonds is belegd in de verschillende Mn Services Beleggingfondsen. Het Mn Services Aandelenfonds Europa II kent een beperkt kredietrisico, hoofdzakelijk kredietrisico op vorderingen en liquide middelen. Van de overige Mn Services Beleggingfondsen wordt in het Mn Services Obligatiefonds Europa II het grootste kredietrisico gelopen. In het Subfonds Staal wordt geen kredietrisico gelopen, in de overige Subfondsen is er wel sprake van kredietrisico.

Het Fonds beperkt dit risico door uitsluitend te handelen met gerenommeerde tegenpartijen. Daar waar het in de markt gebruikelijk is, worden door het Fonds zekerheden gevraagd en verkregen. Per 31 december 2016 bedraagt het maximale kredietrisico van het Fonds Euro 23.674.721 (2015: 24.401.443).

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico van het niet kunnen handelen tegen een koers die (relatief) dicht bij de meest recent waargenomen marktprijs ligt. Dit kan zich voordoen als de transactie groot is ten opzichte van het normale niveau van vraag of aanbod van beleggingen of, indien het niveau van vraag of aanbod in de markt afneemt. Daardoor kan het alleen mogelijk zijn de belegging te verkopen (aankopen) met een (relatief) grote korting (premie) ten opzichte van de meest recent waargenomen marktprijs. In extreme omstandigheden kan men zelfs niet in staat zijn te handelen.

Het risico dat in de verschillende Subfondsen wordt gelopen is afhankelijk van de verhouding waarin het betreffende Subfonds is belegd in de verschillende Mn Services Beleggingfondsen. Hoewel de posities in de Mn Services Beleggingfondsen normaal gesproken klein zijn in vergelijking met de liquiditeit van de onderliggende markten waarin belegd wordt is er altijd een risico op markt illiquiditeit voor kortere of langere tijd. Daarnaast loopt de verschillende Mn Services Beleggingfondsen een risico dat één of meerdere van de geselecteerde beleggingsinstellingen waarin door het deze fondsen wordt belegd onvoldoende liquiditeit biedt. De Beheerder van het Fonds heeft de bevoegdheid – indien naar zijn oordeel bijzondere marktomstandigheden daartoe aanleiding geven – uitgifte of inkoop van participaties geheel of gedeeltelijk op te schorten.

Om dit risico te beperken beleggen de onderliggende Mn Services beleggingsfondsen van het Mn Services Levensloop Fonds voornamelijk in dagelijks verhandelbare financiële instrumenten.

Transacties in financiële instrumenten kunnen ertoe leiden dat de hieronder beschreven financiële risico's door de Beheerder van het Fonds worden verkregen of overgedragen aan een andere partij.

Risk management

Het Fonds beperkt de financiële risico's, enerzijds door te beleggen in de Mn Services beleggingsfondsen, welke voornamelijk beleggen in gerenommeerde ondernemingen en staatsobligaties, en anderzijds door een afgewogen keuze ten aanzien van verdeling over regio's, sectoren, aandelen en valuta's voor wat betreft de zakelijke waarden.

Het beheren van risico's is onderdeel van het gehele beleggingsproces en wordt uitgevoerd door Blackrock en Credit Suisse middels de participaties in deze beleggingsfondsen. De beschreven risico's worden maandelijks op basis van vastgestelde risicomatstaven uit het prospectus, gelimiteerd, gemeten en gecontroleerd.

4.7. Overige opbrengsten

Korting beheervergoeding bedongen voor deelnemers van PMT en PME.

4.8. Kosten

1. Beheerkosten

Beheerkosten	2016	2015
In euro (x 1.000)		
Beheervergoeding	73.323	94.255
Totaal	73.323	94.255

2. Bewaarkosten

Bewaarkosten	2016	2015
In euro (x 1.000)		
Bewaarkosten	1.757	1.354
Totaal	1.757	1.354

3. Overige kosten

De overige kosten zijn als volgt te specificeren:

Overige kosten	2016	2015
In euro (x 1.000)		
Accountantskosten	70.877	55.980
Overig	4.997	14.234
Totaal	75.874	70.214

4. Accountantskosten

Accountantskosten	2016	2015
In euro (x 1.000)		
Controle van de jaarrekening	70.877	55.980
Andere controlewerkzaamheden	0	0
Fiscale advisering	0	0
Andere niet-controlediensten	0	0
Totaal	70.877	55.980

Deze honoraria hebben betrekking op het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar 2016, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht.

5. Overige toelichtingen op de balans

Derivaten

Het fonds heeft conform het prospectus de mogelijkheid om met inachtneming van bepaalde richtlijnen over te gaan tot het kopen, houden dan wel verkopen van derivaten. Hiervan is in het afgelopen verslagjaar geen gebruik gemaakt.

Uitlenen van aandelen

Onder bepaalde voorwaarden is het toegestaan om aandelen in de portefeuille van het fonds uit te lenen. Gedurende de verslagperiode is hier geen gebruik van gemaakt.

6. Toelichting indirecte beleggingen

In deze paragraaf wordt op grond van artikel 124 lid 1 Besluit Gedrachtstoezicht financiële ondernemingen (BGfo) jo. artikel 115y lid 9 BGfo inzicht geboden in de indirecte beleggingen in andere beleggingsinstellingen die gemiddeld meer dan 20 procent of meer van het fondsvermogen bedragen. De vier Mn Services beleggingsfondsen hebben onderliggende indirecte beleggingen die 20 procent of meer van het fondsvermogen bedragen.

6.1 Mn Services Aandelenfonds Europa II Fonds

Het Fonds heeft per 31 december 2016 in één beleggingsfonds een belang van gemiddeld meer dan 20% van het Fondsvermogen. Het betreft een belang van 100% in het BlackRock Europe Index Sub-Fund. Hierna is een overzicht met nadere informatie hierover opgenomen.

6.1.1. Afspraken ten aanzien van de deling van de kosten

Het Fonds heeft geen afspraken ten aanzien van de deling van de kosten.

6.1.2. BlackRock Europe Index Sub-Fund Class Flexible Acc EUR

De hieronder opgenomen informatie is gebaseerd op het jaarverslag van BlackRock Europe Index Sub-Fund per 31 mei 2016. Dit was het meest recente gecontroleerde jaarverslag die ten tijde van de publicatie van de jaarrekening van het Fonds beschikbaar was.

6.1.3. Algemene Informatie

Beleggingsbeleid	Aandelen MSCI Europe Index
Benchmark	MSCI Europe Index
Jaarverslag te verkrijgen bij	BlackRock Advisors (UK) Limited, 12 Throgmorton Avenue, London EC2N 2DL, England
Toezichthouder	Irish Financial Services Regulatory Authority
Nettovermogenswaarde per participatie per 31/12/16 (EUR)	15,52

6.1.4. Verkorte Cijferinformatie

Per 31 december 2016 heeft het Fonds 150.420 aandelen in BlackRock Europe Index Sub-Fund. Deze belegging vertegenwoordigt 100% van de intrinsieke waarde van het Fonds. De belegging van het Fonds in BlackRock Europe Index Sub-Fund MSCI Europe bedraagt 1,65% van het vermogen van BlackRock Europe Index Sub-Fund per 31 mei 2016 (1,52% per 31 mei 2015).

De beleggingsportefeuille is als volgt samengesteld:

In euro (x 1.000)	31-5-2016	31-5-2015
Investerings in aandelen	138.194	136.460
Overige	2.954	1.393
Totaal	141.148	137.853

Het beleggingsresultaat was als volgt:

In euro (x 1.000)	31-5-2015 tot 31-5-2016	31-5-2014 tot 31-5-2015
Opbrengsten uit beleggingen		
Direct resultaat	4.604	3.675
Indirect resultaat	-19.960	17.720
Totale opbrengsten	-15.356	21.395
Lasten		
Beheerfee	-271	-249
Overige lasten	-35	-47
Totale lasten	-306	-296
Financieringskosten	-1.079	-869
Niet terugvorderbare dividendbelasting	-377	-496
Aanpassing waardering voor aansluiting met prospectus	-26	-7
Totaal financieringskosten	-1.482	-1.372
Totaal resultaat	-17.144	19.727

Driejaarsoverzicht	31-5-2016	31-5-2015	31-5-2014
Netto vermogenswaarde (in EUR x 1.000)	34.035	22.618	35.229
Aantal uitstaande participaties	2.317.536	1.366.843	2.521.700
Netto vermogenswaarde Per participatie (in EUR)	14,69	16,55	13,97

1. Verplichtingen uit hoofde van dekkingstransacties

Het BlackRock Europe Index Sub-Fund heeft beleggingen gedenomineerd in valuta anders dan euro. Het fonds heeft de posities niet afgedekt naar euro.

2. Invloed van betekenis

Het Fonds heeft geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid van het BlackRock Europe Index Sub-Fund.

6.2. Mn Services Obligatiefonds Europa II

Het Fonds heeft per 31 december 2016 in één beleggingsfonds een belang van gemiddeld meer dan 20% van het Fondsvermogen. Het betreft een belang van 100% in het Credit Suisse Institutional Fund (CSIF) Umbrella Fund Class F. Hierna is een overzicht met nadere informatie hierover opgenomen.

6.2.1. Afspraken ten aanzien van de deling van de kosten

Het Fonds heeft geen afspraken ten aanzien van de deling van de kosten.

6.2.2. Credit Suisse Institutional Fund (CSIF) Umbrella Fund Class F

De hieronder opgenomen informatie is gebaseerd op het jaarverslag van Credit Suisse Institutional Fund (CSIF) Umbrella per 29 februari 2016. Dit was het meest recente gecontroleerde jaarverslag dat ten tijde van de publicatie van de jaarrekening van het Fonds beschikbaar was.

6.2.3. Algemene Informatie

Beleggingsbeleid	Geaggregeerde vastrentende waarden uit de Eurozone
Benchmark	Barclays Capital Global Aggregate EUR Index
Jaarverslag te verkrijgen bij	Credit Suisse Client Solutions Int. Kalandersplatz 5, 8070 Zurich, Zwitserland
Intrinsieke waarde per participatie per 31/12/2016 (in euro)	1.152,55

6.2.4. Verkorte Cijferinformatie

Per 31 december 2016 heeft het Fonds 3.057 aandelen in het Credit Suisse Institutional Fund (CSIF) Umbrella Fund Class F. Deze deelneming vertegenwoordigt 100% van de intrinsieke waarde van het Fonds. De deelneming van het Fonds per 31 december 2016 representeert 10,33% van het vermogen van het CS Institutional Fund (CSIF) Umbrella Fund Class F per 29 februari 2016 (11,58% per 28 februari 2015).

De beleggingsportefeuille is als volgt samengesteld:

In euro (x 1.000)	29-2-2016	28-2-2015
Vastrentende waarden	33.963.338	30.419.631
Overige beleggingen	151.458	3.088.286
Totaal	34.114.797	33.507.917

Het beleggingsresultaat was als volgt:

In euro (x 1.000)	29-2-2016	28-2-2015
Opbrengsten uit beleggingen		
Direct resultaat	888	963
Gerealiseerd resultaat	81	193
Niet gerealiseerd resultaat	-759	1.982
Totale opbrengsten	210	3.138
Lasten		
Beheerfee	-58	-50
Overige lasten	-1	0
Totale lasten	-59	-50
Totaal resultaat	151	3.088

Driejaarsoverzicht	29-02-2016	28-02-2015	28-02-2014
Netto vermogenswaarde (in miljoenen)	34.1	33.5	9.7
Aantal uitstaande participaties (x 1.000)	29.093	28.017	8.690
Netto vermogenswaarde Per participatie (in EUR)	1.172,61	1.195,99	1.115,66

6.3. Mn Services Geldmarktfonds

Het Fonds heeft per 31 december 2016 in twee beleggingsfondsen een belang van gemiddeld meer dan 20% van het Fondsvermogen. Het betreft een belang van 47% in het Goldman Sachs Liquid Reserves Funds PLC en een belang van 53% in het HSBC Euro Liquidity Fund Class A. Hierna is een overzicht met nadere informatie hierover opgenomen.

6.3.1. Afspraken ten aanzien van de deling van de kosten

Het Fonds heeft geen afspraken ten aanzien van de deling van de kosten

6.3.2. Goldman Sachs Liquid Reserves Funds PLC

De hieronder opgenomen informatie is gebaseerd op het jaarverslag van Goldman Sachs Liquid Reserves Fund per 31 december 2015. Dit was het meest recente gecontroleerde jaarverslag die ten tijde van de publicatie van de jaarrekening van het Fonds beschikbaar was.

6.3.3. Algemene Informatie

Beleggingsbeleid
Jaarverslag te verkrijgen bij

Liquiditeiten
Goldman Sachs Asset Management International
Christchurch Court, 10-15 Newgate Street
London EC1A 7HD, England

6.3.4. Verkorte Cijferinformatie

Per 31 december 2016 heeft het Fonds 703.438 euro belegd in het Goldman Sachs Liquid Reserves Fund. Deze belegging vertegenwoordigt 47% van de intrinsieke waarde van het Fonds. De belegging van het Fonds per 31 december 2016 representeert 0,006% van het vermogen van het Goldman Sachs Liquid Reserves Fund (0,006% per 31 december 2015).

De beleggingsportefeuille is als volgt samengesteld:

Samenstelling portefeuille	31-12-2015	31-12-2014
In euro (x 1.000)		
Corporate Bonds	209.496	517.499
Government Bonds	739.027	121.576
Variable Rate Obligations	508.727	125.000
Certificates of Deposit	2.447.227	3.036.637
Commercial Paper	5.052.954	6.487.721
Tri-Party Repurchase Agreements	1.196.500	1.864.328
Time Deposits	1.405.600	2.238.900
Other Assets and Liabilities	3.825	112.476
Totaal	11.563.356	14.504.137

Het beleggingsresultaat was als volgt:

Opbrengsten uit beleggingen	31-12-2015	31-12-2014
Totale opbrengsten	12.041.966	21.511.438
Lasten	12.812.934	16.131.234
Financieringskosten: dividend	174.708	5.063.987
Resultaat	-945.676	316.217

6.3.5. HSBC EURO Liquidity Fund Class A

De hieronder opgenomen informatie is gebaseerd op het jaarverslag van het HSBC Euro Liquidity Fund per 30 april 2016. Dit was het meest recente gecontroleerde jaarverslag die ten tijde van de publicatie van de jaarrekening van het Fonds beschikbaar was.

6.3.6. Algemene Informatie

Beleggingsbeleid	Euro liquiditeiten
Jaarverslag te verkrijgen bij	Goodbody Secretarial Limited 25/28 North Wall Quay Dublin 1 Ireland

6.3.7. Verkorte Cijferinformatie

Per 31 december 2016 heeft het Fonds 802.145 aandelen ingelegd in het HSBC Euro Liquidity Fund Class A. Deze deelneming vertegenwoordigt 53% van de intrinsieke waarde van het Fonds. De deelneming van het Fonds per 31 december 2016 representeert 0,023% van het vermogen van het HSBC Euro Liquidity Fund.

De beleggingsportefeuille is als volgt samengesteld:

In euro (x 1.000)	30-4-2016	30-4-2015
Certificates of Deposits	961.227	1.155.871
Commercial Papers	1.279.850	623.065
Corporate Bonds	324.789	65.330
Government Bonds	3.427	128.644
Time Deposits	799.471	331.622
Treasury Bills	-	16.715
Other net liabilities	74.235	82.870
Totaal	3.442.999	2.404.117

Het beleggingsresultaat was als volgt:

In euro (x 1.000)	30-4-2016	30-4-2015
Opbrengsten uit beleggingen		
Totale opbrengsten	-3.100	5.243
Lasten	-1.590	-4.268
Financieringskosten	-2	-885
Resultaat	-4.692	90

Enkelvoudige Jaarrekening

Balans (vóór resultaatbestemming)

In euro	referentie	31 december 2016	31 december 2015
Beleggingen	2.1		
Participaties in MN Huisfondsen		23.712.971	24.430.004
Vorderingen			
Debiteuren	2.3	79	0
Overige activa			
Liquide middelen	2.2	64.439	140.268
Kortlopende schulden			
Overlopende passiva	2.5	65.436	168.829
Schulden aan kredietinstellingen	2.2	37.332	0
Totaal kortlopende schulden		102.768	168.829
Vorderingen en overige activa minus kortlopende schulden		-38.250	-28.561
Activa min kortlopende schulden		23.674.721	24.401.443
Fondsvermogen		23.423.843	23.854.931
Resultaat verslagperiode		250.878	546.512
Fondsvermogen	2.5	23.674.721	24.401.443

* Bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op de balans en winst- en verliesrekening

Winst- en verliesrekening

In euro	referentie	1 januari 2016 - 31 december 2016	1 januari 2015 - 31 december 2015
Opbrengsten uit beleggingen			
Waardeverandering van beleggingen			
	2.1		
Gerealiseerd resultaat		371.656	2.016.977
Ongerealiseerd resultaat		-40.282	-1.374.442
Overige opbrengsten		10.183	10.287
		341.557	652.822
Totale opbrengsten		341.557	652.822
Kosten			
Beheerkosten	2.6.1	-48.812	-62.977
Overige kosten	2.6.2	-41.867	-43.333
Totaal kosten		-90.679	-106.310
Resultaat		250.878	546.512

*Bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op de balans en winst- en verliesrekening

Kasstroomoverzicht

In euro		1 januari 2016 - 31 december 2016	1 januari 2015 - 31 december 2015
Resultaat	2.5	250.878	546.512
Aanpassing voor niet gerealiseerde waardeveranderingen	2.1	40.282	1.374.442
Aanpassing voor gerealiseerde waardeveranderingen	2.1	-371.656	-2.016.977
Aankopen van beleggingen	2.1	-1.025.782	-1.197.653
Verkopen van beleggingen	2.1	2.074.189	9.899.229
Mutatie kortlopende vorderingen		-79	0
Mutatie kortlopende schulden		-103.474	-121.173
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		864.358	8.484.381
Ontvangen bij uitgifte participaties	2.5	1.162.223	1.104.045
Betaald bij inname participaties	2.5	-2.139.742	-9.706.951
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-977.519	-8.602.906
Netto kasstroom		-113.161	-118.524
Toename liquide middelen		-113.161	-118.524
Liquide middelen begin boekjaar		140.268	258.792
Liquide middelen eind boekjaar		27.107	140.268
Mutatie liquide middelen		-113.161	-118.524

*Bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op de balans en winst- en verliesrekening

1. Grondslagen voor waardering van activa en passiva en bepaling van het resultaat

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk.

2. Toelichting op de balans en winst- en verliesrekening

2.1 Beleggingen

Mutatieoverzicht Beleggingen

Mn Services Geldmarktfonds I en Mn Services Geldmarktfonds II	2016	2015
Begin verslagperiode	18.479.835	24.391.199
Aankopen	373.739	770.905
Verkopen	-1.160.560	-7.023.975
Gerealiseerde resultaten	162.341	1.193.482
Ongerealiseerde resultaten	16.405	-851.776
Einde verslagperiode	17.871.760	18.479.835

Aandelen

Mn Services Aandelenfonds Europa II	2016	2015
Begin verslagperiode	2.075.692	2.969.796
Aankopen	391.631	28.334
Verkopen	-195.300	-1.204.181
Gerealiseerde resultaten	49.858	438.124
Ongerealiseerde resultaten	-2.653	-156.381
Einde verslagperiode	2.319.228	2.075.692

Vastrentende waarden

Mn Services Obligatiefonds Europa II	2016	2015
Begin verslagperiode	3.874.477	5.128.052
Aankopen	260.412	398.413
Verkopen	-718.329	-1.671.074
Gerealiseerde resultaten	159.456	385.370
Ongerealiseerde resultaten	-54.033	-366.284
Einde verslagperiode	3.521.983	3.874.477

Totaal beleggingen	23.712.971	24.430.004
---------------------------	-------------------	-------------------

2. Uitsplitsing indirect rendement 2016

Mn Services Geldmarktfonds I en Mn Services Geldmarktfonds II	31-12-2016	31-12-2015
Ongerealiseerde winsten	2.437	0
Gerealiseerde winsten	0	349.593
Ongerealiseerde verliezen	-1.105	-48.100
Gerealiseerde verliezen	-5.015	0
Stand eind jaar	-3.683	301.493

Mn Services Aandelenfonds Europa II	31-12-2016	31-12-2015
Ongerealiseerde winsten	50.469	164.046
Gerealiseerde winsten	17.155	67.204
Ongerealiseerde verliezen	0	-318.011
Gerealiseerde verliezen	0	0
Stand eind jaar	67.624	-86.761

Mn Services Obligatiefonds Europa II	31-12-2016	31-12-2015
Ongerealiseerde winsten	6.153	2.445
Gerealiseerde winsten	30.777	0
Ongerealiseerde verliezen	-1.877	0
Gerealiseerde verliezen	0	-2.226
Stand eind jaar	35.053	219

Overige opbrengsten

Korting beheervergoeding bedongen voor deelnemers van PMT en PME.

2.2. Liquide middelen

Onder de liquide middelen zijn opgenomen die kas- en banktegoeden die onmiddellijk opeisbaar zijn dan wel een looptijd hebben van korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

2.3. Debiteuren

De post debiteuren betreft beleggingsactiviteiten gedurende het boekjaar welke in het nieuwe boekjaar worden afgerekend. De looptijd van deze vordering is minder dan 1 jaar. De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde.

2.4. Overlopende passiva

De post overlopende passiva betreft beleggingsactiviteiten gedurende het boekjaar welke in het nieuwe boekjaar worden afgerekend. De looptijd van deze schuld is minder dan 1 jaar. De reële waarde van de schuld benadert de boekwaarde.

2.5. Fondsvermogen

meerjaren overzicht fondsvermogen	aantal uitstaande participaties	intrinsieke waarde (EUR)	fondsvermogen (EUR)
31-12-2011	423.667	119,16	50.482.877
31-12-2012	432.048	125,26	54.121.879
31-12-2013	238.161	130,66	31.116.859
31-12-2014	241.053	134,65	32.457.837
31-12-2015	178.199	136,93	24.401.443
31-12-2016	171.088	138,38	23.674.721

2.6 Kosten

1. Beheerkosten

Beheerkosten In euro (x 1.000)	2016	2015
Beheervergoeding	48.812	62.977
Totaal	48.812	62.977

De kosten betreffen de Beheerkosten betaald aan Mn Services Fondsenbeheer B.V. Het percentage Beheerkosten is afhankelijk van de voorwaarden van het Subfonds en wordt dagelijks in mindering gebracht op de intrinsieke waarde van het Subfonds en maandelijks afgerekend. De jaarlijkse Beheerkosten van de Subfondsen is als volgt:

	Percentage Beheerkosten
Platina	0,80%
Goud	0,70%
Zilver	0,60%
Brons	0,50%
Staal	0,00%

De Subfondsen beleggen in Mn Services beleggingsfondsen, die hun eigen Beheerkosten hebben. Verwezen wordt naar de geconsolideerde verlies en winst rekening voor de totale Beheerkosten van het Fonds.

2. Overige kosten

De overige kosten zijn als volgt te specificeren:

Overige kosten In euro (x 1.000)	2016	2015
Accountantskosten	37.844	36.440
Overig	4.023	6.893
Totaal	41.867	43.333

3. Accountantskosten

Accountantskosten	2016	2015
In euro (x 1.000)		
In euro		
Controle van de jaarrekening	37.844	36.440
Andere controlewerkzaamheden	0	0
Fiscale advisering	0	0
Andere niet-controlediensten	0	0
Totaal	37.844	36.440

Deze honoraria hebben betrekking op het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar 2016, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht.

3. Overige toelichtingen op de balans

Bewaarkosten

De kosten van de Bewaarder betreffen de kosten die de Bewaarder in rekening brengt vanuit haar toezichthoudende rol in het kader van de AIFMD en de kosten die de Bewaarder in rekening brengt uit hoofde van de bewaarneming van de beleggingen. De bewaarkosten zijn voor rekening van de Subfondsen, met uitzondering van het Subfonds Staal.

Retourprovisie

Er is geen sprake van retourprovisies.

Softdollar-arrangementen

Er kan gebruik worden gemaakt van softdollar-arrangementen. Hiervan is sprake indien een dienstverlener of leverancier van effectendiensten in het kader van voor de beleggingsinstelling uitgevoerde opdrachten goederen ter beschikking stelt, zoals toegang tot 'dataprovers'. Het Fonds heeft geen gebruik gemaakt van softdollar-arrangementen gedurende het boekjaar.

Gelieerde partijen

Het fonds heeft de volgende gelieerde partijen:

- Mn Services N.V. Dit is de moedermaatschappij van Mn Services Fondsenbeheer B.V.;
- Mn Services Vermogensbeheer B.V. Dit is een 100% dochteronderneming van Mn Services N.V.
- Mn Services Aandelenfonds Europa II
- Mn Services Obligatiefonds Europa II
- Mn Services Geldmarktfonds
- Mn Services Geldmarktfonds II

De transacties met gelieerde partijen vinden plaats tegen marktconforme condities.

Overige kosten

Hieronder zijn opgenomen kosten van de bank, accountantskosten, kosten voor toezicht, kosten voor het uitoefenen van stemrechten, kosten die gepaard gaan met de introductie of het opheffen van het Fonds, kosten voor het doen van mededelingen, kosten voor het opstellen en publiceren van promotiemateriaal, kosten voor vertalingen, kosten voor juridische en andere deskundigen, kosten voor gerechtelijke procedures, en kosten voor eventueel verschuldigde belastingen en rechten die van het Fonds worden geheven.

Lopende kostenfactor

De lopende kostenfactor (Ongoing Costs Ratio (OCR), RJ615.413) heeft ten doel het kostenniveau van het Fonds op eenvoudige en vergelijkbare wijze inzichtelijk te maken. De lopende kostenfactor is berekend door het totaal van de kosten, ook rekening houdend met de kosten in de Mn Services beleggingsfondsen, te delen door het gemiddeld belegd vermogen van het fonds gebaseerd op 13 meetmomenten (waarbij de eerste en de laatste maand voor ½ meetellen).

Omloopfactor

De omloopfactor geeft de omloopsnelheid weer van de beleggingen ten opzichte van het gemiddeld vermogen en is een maatstaf voor de gemaakte transactiekosten als gevolg van het gevoerde portefeuillebeleid en de daaruit voortkomende beleggingstransacties. Bij de gehanteerde berekening wordt het bedrag van de 'turnover' bepaald door het totaalbedrag aan beleggingstransacties (aankopen + verkopen) te verminderen met het totaalbedrag van de transacties (toetredingen + uittredingen) van participaties in het Fonds. Indien dit tot een negatief bedrag

leidt, wordt een omloopfactor vermeld van nihil. De omloopfactor wordt bepaald door het bedrag van de 'turnover' uit te drukken in een percentage van het gemiddeld belegd vermogen.

In onderstaand tabel zijn de lopende kostenfactor en omloopfactor per Subfonds weergegeven.

	Lopende kostenfactor 2016	Lopende kostenfactor 2015	Omloop-factor 2016	Omloop-factor 2015
Platina	2,39%	2,00%	12	7
Goud	1,87%	1,50%	10	10
Zilver	1,96%	1,55%	0	2
Brons	3,07%	2,29%	0	0
Staal	0,00%	0,00%	0	0

Vergelijkend overzicht kosten met het prospectus

Op grond van artikel 123 lid 1, onder j van het Bgfo is hieronder een vergelijkend overzicht opgenomen van de naar soort onderscheiden volgens het prospectus te maken kosten en de daadwerkelijk gemaakte kosten.

Platina Mn Services

Kostensoort	Ingehouden bedragen (Euro)	Ingehouden basispunten	Basispunten volgens het Prospectus
Beheerkosten	8.081	79	80
Toe- en uittredingskosten	0	0	0

Goud Mn Services

Kostensoort	Ingehouden bedragen (Euro)	Ingehouden basispunten	Basispunten volgens het Prospectus
Beheerkosten	23.454	70	70
Toe- en uittredingskosten	0	0	0

Zilver Mn Services

Kostensoort	Ingehouden bedragen (Euro)	Ingehouden basispunten	Basispunten volgens het Prospectus
Beheerkosten	14.274	60	60
Toe- en uittredingskosten	0	0	0

Brons Mn Services

Kostensoort	Ingehouden bedragen (Euro)	Ingehouden basispunten	Basispunten volgens het Prospectus
Beheerkosten	3.003	49	50
Toe- en uittredingskosten	0	0	0

Staal Mn Services

Kostensoort	Ingehouden bedragen (Euro)	Ingehouden basispunten	Basispunten volgens het Prospectus
Beheerkosten en overige kosten	0	0	0
Toe- en uittredingskosten	0	0	0

Het hierboven vermelde cijfer voor ingehouden basispunten voor de beheerkosten is uitgedrukt in het fondsvermogen per jaareinde. Door fluctuaties in het fondsvermogen gedurende het boekjaar kunnen er afwijkingen ontstaan tussen het hierboven vermelde cijfer voor ingehouden basispunten en de beheerkosten vermeld in het prospectus.

4. Overige gegevens

1. Belangen van de bestuurders van de Beheerder

De bestuurders van de Beheerder houden per 31 december 2016 en 31 december 2015 geen participaties in het fondsvermogen. De bestuurders van de Beheerder houden per 31 december 2016 en 31 december 2015 geen belangen in beleggingen van het Fonds als bedoeld in artikel 122 lid 2 van het Bgfo.

2. Voorstel winstverdeling

Het resultaat over 2016 zal worden toegevoegd aan het fondsvermogen cf. de statutaire bepalingen. Hierbij dient opgemerkt te worden dat rekening is gehouden met, en voldaan is aan, de wettelijke vereiste uitkeringsverplichting uit hoofde van de FBI status. Gezien de eis dat deelnemers van de levenslooptegeling niet tussentijds over hun levenslooptegoed mogen beschikken, is het door de belastingdienst goedgekeurd dat de berekende uitkeringsverplichting wel binnen de vereiste termijn van acht maanden na de afloop van het boekjaar ter beschikking wordt gesteld aan Stichting Mn Services Levensloop, maar dat deze Stichting zal afzien van het daadwerkelijk incasseren van de ter beschikking gestelde dividenden. De beleggingsrendementen blijven hierdoor deel uitmaken van het fondsvermogen. De ter beschikking gestelde uitkeringsverplichting is vrijgesteld van dividendbelasting, op grond van de Wet op de Dividendbelasting 1965.

3. Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

De Beheerder heeft formeel besloten om de Subfondsen Platina, Goud, Zilver en Brons te beëindigen, en tot deze actie over te gaan per mei 2017. Er is op het moment, na liquidatie van deze Subfondsen, geen multi asset (retail) fonds meer dat door de Beheerder wordt aangeboden. Het Subfonds Staal wordt hiermee het MN Levensloop Fonds, en alle tegoeden van de beëindigde Subfondsen zullen worden overgeheveld naar het MN Levensloop Fonds. De fondsparticipanten zijn over deze wijziging geïnformeerd. De fondsvoorwaarden blijven van toepassing voor de participanten tot de beëindiging van de subfondsen.

4. Gemiddeld aantal werknemers

Gedurende het jaar 2016 waren er geen werknemers in dienst (2015: 0).

5. Uitbesteding van werkzaamheden

Besluiten tot uitbesteding worden zorgvuldig voorbereid en op adequate wijze geïmplementeerd. Ten aanzien van het Fonds is er sprake van uitbesteding zoals hierna vermeld:

- Mn Services Fondsenbeheer B.V. (de Beheerder) is ook de beheerder van de Mn Services beleggingsfondsen. Mn Services N.V. (MN) stelt haar administratieve apparaat en werknemers ter beschikking aan de Beheerder. MN houdt alle aandelen in het kapitaal van de Beheerder. De beleggingen in de Mn Services beleggingsfondsen kunnen worden uitgevoerd door externe vermogensbeheerders onder verantwoordelijkheid van de Beheerder.
- Voor het innen respectievelijk uitbetalen van de op de participaties te storten respectievelijk uit te betalen bedragen heeft Stichting Mn Services Levensloop een uitbestedingsovereenkomst gesloten met MN. De hieruit voortvloeiende administratie van deelnemers en het aantal participaties heeft de Beheerder in samenwerking met MN uitbesteed aan Callas Nederland B.V.

De kosten van Stichting Mn Services Levensloop zullen worden vergoed door de Beheerder ten laste van diens Beheerkosten. De vergoeding aan Callas Nederland B.V. zal worden betaald door MN.

6. Beloningsbeleid

De Beheerder heeft geen personeel in dienst. Door middel van een service-overeenkomst stelt MN zijn administratieve apparaat en werknemers ter beschikking aan de Beheerder, ten behoeve van het beheer van de beleggingsinstellingen waarover de Beheerder het beheer voert.

De toebedeling van de loonkosten (en het aantal begunstigden hiervan) van MN vindt plaats op het niveau van de Mn Services Beleggingfondsen waarin door de Subfondsen wordt belegd. Dit vindt plaats in twee stappen. In de eerste stap wordt het deel van de totale loonsom van MN bepaald dat verband houdt met het beheer van de Mn Services Beleggingfondsen. De totale loonsom van MN over 2016 is gebaseerd op de optelsom van de maandelijkse verloningscijfers waarbij voor een FTE een dienstverband van 36 uur wordt gerekend. In de tweede stap wordt voor het betreffende bedrag bepaald welk deel specifiek is toe te wijzen aan het Mn Services Beleggingfonds. De kosten en activiteiten die gepaard gaan met het beheer van een fonds worden in belangrijke mate bepaald door de mate waarin het fonds actief wordt beheerd en de omvang van het fondsvermogen. Als verdeelsleutel van de toewijzing van de loonkosten aan het Mn Services Beleggingfonds in stap twee wordt een combinatie van het fondsvermogen en de Beheerkosten voor de Beheerder gehanteerd, waarbij de hoogte van de Beheerkosten als indicator geldt voor de mate van actief beheer. Dit bedrag wordt vervolgens onderverdeeld naar drie groepen:

1. de leden van de directie van de Beheerder;
2. de personeelsleden wier handelen het risicoprofiel van het Fonds in belangrijke mate beïnvloedt (de 'Key Risk Takers'); en
3. de overige personeelsleden.

Voor groep 1 en 2 wordt de vaste en variabele beloningscomponent vermeld. De vaste beloningscomponent bevat tevens posten die variabel zijn vanuit werkgeversoptiek maar welke niet prestatie-gerelateerd zijn, zoals verhuiskosten, reiskosten, telefoonvergoeding, etc. De variabele beloningscomponent heeft uitsluitend betrekking op posten die prestatie-gerelateerd zijn. Dit resulteert in de volgende beloningscijfers over 2016 voor de Mn Services Beleggingfondsen waarin door de Subfondsen wordt belegd:

Beloning Mn Services Beleggingfondsen 2016*

		Mn Services Aandelenfonds Europa II		Mn Services Obligatiefonds Europa II		Mn Services Geldmarktfonds I		Mn Services Geldmarktfonds II	
		Loon- kosten	Aantal begun- stigten	Loon- kosten	Aantal begun- stigten	Loon- kosten	Aantal begun- stigten	Loon- kosten	Aantal begun- stigten
Directie	Vast	0		0		0		0	
	Variabel	0		0		0		0	
	Totaal	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Key Risk Takers	Vast	0		1		0		0	
	Variabel	0		0		0		0	
	Totaal	0	0,00	1	0,00	0	0,00	0	0,00
Overige	Vast	5		8		2		0	
	Variabel	0		0		0		0	
	Totaal	5	0,06	8	0,08	2	0,02	0	0,00
Totaal 2016	Totaal	5	0,06	9	0,08	2	0,02	0	0,00

* Weergegeven loonkosten zijn in euro (x 1.000), aantal begunstigden in Fulltime-Equivalent (FTE).

De totale toebedeling van de loonkosten in 2016 aan de Fondsen bedroeg 22.910 euro (x 1.000), onderverdeeld in een vaste component van 22.681 euro (x 1.000) en een variabele component van 229 euro (x 1.000). Het aantal begunstigden van deze totale loonsom was 221,66 FTE.

De vergelijkende beloningcijfers voor het Fonds over 2015 waren als volgt:

Beloning Mn Services Beleggingfondsen 2015*

		Mn Services Aandelenfonds Europa II		Mn Services Obligatiefonds Europa II		Mn Services Geldmarktfonds I		Mn Services Geldmarktfonds II	
		Loon- kosten	Aantal begun- stigten	Loon- kosten	Aantal begun- stigten	Loon- kosten	Aantal begun- stigten	Loon- kosten	Aantal begun- stigten
Directie	Vast	0		0		0		0	
	Variabel	0		0		0		0	
	Totaal	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Key Risk Takers	Vast	1		1		0		0	
	Variabel	0		0		0		0	
	Totaal	1	0,00	1	0,00	0	0,00	0	0,00
Overige	Vast	6		8		2		0	
	Variabel	0		0		0		0	
	Totaal	5	0,07	7	0,10	2	0,02	0	0,00
Totaal 2015	Totaal	6	0,07	8	0,10	2	0,02	0	0,00

De totale toebedeling van de loonkosten in 2015 aan de Fondsen bedroeg 20.385 euro (x 1.000), onderverdeeld in een vaste component van 20.114 euro (x 1.000) en een variabele component van 271 euro (x 1.000). Het aantal begunstigden van deze totale loonsom was 240,77 FTE.

Het hogere bedrag aan toebedeelde loonkosten in relatie tot een lager aantal begunstigden in 2016 ten opzichte van 2015 is enerzijds terug te voeren op een reorganisatie bij MN in 2016 en daaruit voortvloeiende kosten, en anderzijds op een wijziging in de methodiek waarbij de wettelijke werkgeverslasten opgenomen zijn in de toebedeelde loonkosten over 2016. Deze laatste loonkostenpost was geen onderdeel van de toebedeelde loonkosten in de cijfers over 2015.

7. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Het Fonds heeft ultimo jaar geen niet uit de balans blijkende verplichtingen

Den Haag, 21 april 2017

Mn Services Fondsenbeheer B.V.

Origineel getekend door drs. L.C. van de Kieft RC MAC en drs. G.E.M. Cartigny

8. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de beheerder van Mn Services Levensloop Fonds

Verklaring over de jaarrekening 2016

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Mn Services Levensloop Fonds op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016 van Mn Services Levensloop Fonds te Den Haag ('het fonds') gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde jaarrekening van Mn Services Levensloop Fonds en zijn dochtermaatschappijen (samen: 'de groep') en de enkelvoudige jaarrekening. De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2016;
- de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2016;
- het geconsolideerde en enkelvoudige kasstroomoverzicht over 2016; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Mn Services Levensloop Fonds zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- algemene informatie;
- bestuursverslag;
- kerncijfers; en
- bijlage 1 financiële gegevens per subfonds.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De Beheerder is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de Beheerder voor de jaarrekening

De Beheerder is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW; en voor
- een zodanige interne beheersing die de Beheerder noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de Beheerder afwegen of het fonds in staat is om zijn werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet de Beheerder de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de Beheerder het voornemen heeft om het fonds te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De Beheerder moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het fonds zijn bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Rotterdam, 21 april 2017

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. F.J. van Groenestein RA

Bijlage controleverklaring

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2016 van Mn Services Levensloop Fonds

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het fonds.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de Beheerder en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de Beheerder gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of het fonds zijn bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen bepaald om te waarborgen dat we voldoende controlewerkzaamheden verrichten om in staat te zijn een oordeel te geven over de jaarrekening als geheel. Bepalend hierbij zijn de geografische structuur van de groep, de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten, de bedrijfsprocessen en interne beheersingsmaatregelen en de bedrijfstak waarin het fonds opereert. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de Beheerder onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Bijlage 1 Financiële gegevens per Subfonds

Platina Mn Services

Kerncijfers

	31 december 2016	31 december 2015
Fondsvermogen (Euro)	965.015	1.081.151
Aantal uitstaande participaties	7.177	8.118
Intrinsieke waarde (Euro)	134,46	133,18
Beleggingsresultaat (%)	0,82%	5,03%
	1 januari - 31 december 2016	1 januari - 31 december 2015
Baten (Euro)	25.796	75.901
Lasten (Euro)	-18.130	-20.727
Resultaat (Euro)	7.665	55.174
Lopende kostenfactor	2,39%	2,00%

Platina Mn Services

Balans

Voor winstbestemming In euro	Referentie	31 december 2016	31 december 2015
Beleggingen	I		
Participaties Mn Huisfondsen		974.186	1.090.273
Kortlopende Vorderingen			
Liquide middelen		0	722
Kortlopende schulden			
Overlopende passiva		159	9.844
Kredietinstellingen		9.012	0
Activa min kortlopende schulden		965.015	1.081.151
Fondsvermogen		957.350	1.025.977
Resultaat boekjaar		7.665	55.174
Fondsvermogen	II	965.015	1.081.151

Platina Mn Services

Winst- en verliesrekening

In euro	1 januari 2016 - 31 december 2016	1 januari 2015 - 31 december 2015
Opbrengsten uit beleggingen		
Gerealiseerd resultaat	55.872	118.089
Ongerealiseerd resultaat	-33.764	-45.733
Overige opbrengsten	3.687	3.545
Totale opbrengsten	25.795	75.901
Lasten		
Beheerkosten	-8.081	-10.586
Overige kosten	-10.049	-10.141
Totale lasten	-18.130	-20.727
Resultaat	7.665	55.174

Platina Mn Services

Kasstroomoverzicht

In euro	1 januari 2016 - 31 december 2016	1 januari 2015 - 31 december 2015
Resultaat	7.665	55.174
Aanpassing voor (on)gerealiseerde resultaten op beleggingen	-22.108	-72.356
Aankopen van beleggingen	-98.192	-83.371
Verkopen van beleggingen	236.387	397.873
Mutatie kortlopende schulden	-9.685	-131
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten	114.067	297.189
Ontvangen bij uitgifte participaties	45.862	45.278
Betaald bij inname participaties	-169.663	-342.413
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-123.801	-297.135
Netto kasstroom	-9.734	54
Toename liquide middelen	-9.734	54
Liquiditeiten begin boekjaar	722	668
Liquiditeiten eind boekjaar	-9.012	722
Mutatie liquiditeiten	-9.734	54

Platina Mn Services

I Beleggingen

Mn Services Aandelenfonds Europa II	2016	2015
Begin verslagperiode	614.284	800.009
Aankopen	83.994	14.206
Verkopen	-104.214	-270.790
Gerealiseerde resultaten	26.905	91.290
Ongerealiseerde resultaten	-17.839	-20.431
Eind verslagperiode	603.130	614.284

Mn Services Obligatiefonds Europa II	2016	2015
Begin verslagperiode	475.989	532.410
Aankopen	14.198	69.165
Verkopen	-132.173	-127.083
Gerealiseerde resultaten	28.967	26.799
Ongerealiseerde resultaten	-15.925	-25.302
Eind verslagperiode	371.056	475.989

Samenstelling beleggingen

Het belang van Platina Mn Services in fonds Mn Services Aandelenfonds Europa II en fonds Mn Services Obligatiefonds Europa II is als volgt:

Belang (%)	2016	2015
Mn Services Aandelenfonds Europa II	26,01%	29,59%
Mn Services Obligatiefonds Europa II	10,54%	12,29%

II Fondsvermogen

Mutatie fondsvermogen In euro	1 januari - 31 december 2016	1 januari - 31 december 2015
Begin verslagperiode	1.081.151	1.323.112
Geplaatst	45.862	45.278
Ingekocht	-169.663	-342.413
Resultaat	7.665	55.174
Einde verslagperiode	965.015	1.081.151

Meerjaren overzicht fondsvermogen	Aantal uitstaande participaties	Intrinsieke waarde (EUR)	Fondsvermogen (EUR)
31-12-2011	27.419	95,83	2.627.577
31-12-2012	28.101	108,20	3.040.418
31-12-2013	9.816	120,18	1.179.637
31-12-2014	10.339	127,97	1.323.112
31-12-2015	8.118	133,18	1.081.151
31-12-2016	7.177	134,46	965.015

Goud Mn Services

Kerncijfers

	31 december 2016	31 december 2015
Fondsvermogen (Euro)	3.467.533	3.408.117
Aantal uitstaande participaties	25.558	25.436
Intrinsieke waarde (Euro)	135,67	133,99
Beleggingsresultaat (%)	1,17%	3,95%
	1 januari – 31 december 2016	1 januari – 31 december 2015
Baten (Euro)	74.724	177.529
Lasten (Euro)	-34.273	-41.583
Resultaat (Euro)	40.451	135.946
Lopende kostenfactor	1,87%	1,50%

Goud Mn Services

Balans

Voor winstbestemming In euro	Referentie	31 december 2016	31 december 2015
Beleggingen	I		
Participaties Mn Huisfondsen		3.477.929	3.418.309
Kortlopende vorderingen			
Liquide middelen		0	945
Kortlopende schulden			
Overlopende passiva		627	11.137
Kredietinstellingen		9.769	0
Activa min kortlopende schulden		3.467.533	3.408.117
Fondsvermogen		3.427.082	3.272.171
Resultaat boekjaar		40.451	135.946
Fondsvermogen	II	3.467.533	3.408.117

Goud Mn Services

Winst- en verliesrekening

In euro	1 januari 2016 - 31 december 2016	1 januari 2015 - 31 december 2015
Opbrengsten uit beleggingen		
Gerealiseerd resultaat	63.582	388.301
Ongerealiseerd resultaat	4.963	-217.148
Overige opbrengsten	6.179	6.376
Totale opbrengsten	74.724	177.529
Lasten		
Beheerkosten	-23.454	-29.443
Overige kosten	-10.819	-12.140
Totale lasten	-34.273	-41.583
Resultaat	40.451	135.946

Goud Mn Services

Kasstroomoverzicht

In euro	1 januari 2016 - 31 december 2016	1 januari 2015 - 31 december 2015
Resultaat	40.451	135.946
Aanpassing voor (on)gerealiseerde resultaten op beleggingen	-68.545	-171.154
Aankopen van beleggingen	-319.559	-304.009
Verkopen van beleggingen	328.482	1.415.233
Mutatie kortlopende schulden	-10.508	-520
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten	-29.679	1.075.496
Ontvangen bij uitgifte participaties	163.121	118.096
Betaald bij inname participaties	-144.156	-1.193.121
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	18.965	-1.075.025
Netto kasstroom	-10.714	471
Toename liquide middelen	-10.714	471
Liquiditeiten begin boekjaar	945	474
Liquiditeiten eind boekjaar	-9.769	945
Mutatie liquiditeiten	-10.714	471

Goud Mn Services

I Beleggingen

Mn Services Aandelenfonds Europa II	2016	2015
Begin verslagperiode	1.242.555	1.780.139
Aankopen	244.011	13.887
Verkopen	-53.934	-720.290
Gerealiseerde resultaten	13.172	262.656
Ongerealiseerde resultaten	18.749	-93.837
Eind verslagperiode	1.464.553	1.242.555

Mn Services Obligatiefonds Europa II	2016	2015
Begin verslagperiode	1.633.301	1.988.818
Aankopen	56.661	160.320
Verkopen	-210.377	-521.207
Gerealiseerde resultaten	49.919	123.693
Ongerealiseerde resultaten	-7.428	-118.323
Eind verslagperiode	1.522.076	1.633.301

Mn Services Geldmarktfonds	2016	2015
Begin verslagperiode	542.451	589.421
Aankopen	18.887	129.802
Verkopen	-64.171	-173.736
Gerealiseerde resultaten	491	1.952
Ongerealiseerde resultaten	-6.358	-4.988
Eind verslagperiode	491.300	542.451

Samenstelling beleggingen

Het belang van Goud Mn Services in fonds Mn Services Aandelenfonds Europa II, fonds Mn Services Obligatiefonds Europa II en fonds Mn Services Geldmarktfonds is als volgt:

Belang (%)	2016	2015
Mn Services Aandelenfonds Europa II	63,15%	59,86%
Mn Services Obligatiefonds Europa II	43,22%	42,16%
Mn Services Geldmarktfonds	32,67%	32,93%

II Fondsvermogen

Mutatie fondsvermogen In euro	1 januari - 31 december 2016	1 januari - 31 december 2015
Begin verslagperiode	3.408.117	4.347.196
Geplaatst	163.121	118.096
Ingekocht	-144.156	-1.193.121
Resultaat	40.451	135.946
Einde verslagperiode	3.467.533	3.408.117

Meerjaren overzicht fondsvermogen	Aantal uitstaande participaties	Intrinsieke waarde (EUR)	Fondsvermogen (EUR)
31-12-2011	70.856	102,76	7.280.984
31-12-2012	72.183	113,37	8.183.533
31-12-2013	35.395	122,51	4.336.122
31-12-2014	33.431	130,03	4.347.196
31-12-2015	25.436	133,99	3.408.117
31-12-2016	25.558	135,67	3.467.533

Zilver Mn Services

Kerncijfers

	31 december 2016	31 december 2015
Fondsvermogen (Euro)	2.308.933	2.505.514
Aantal uitstaande participaties	17.652	19.270
Intrinsieke waarde (Euro)	130,80	130,02
Beleggingsresultaat (%)	0,55%	1,10%

	1 januari – 31 december 2016	1 januari – 31 december 2015
Baten (Euro)	40.870	50.020
Lasten (Euro)	-24.916	-30.634
Resultaat (Euro)	15.954	19.388
Lopende kostenfactor	1,96%	1,55%

Zilver Mn Services

Balans

Voor winstbestemming In euro	Referentie	31 december 2016	31 december 2015
Beleggingen	I		
Participaties Mn Huisfondsen		2.318.148	2.514.706
Kortlopende vorderingen			
Liquide middelen		0	1.194
Kortlopende schulden			
Overlopende passiva		126	10.386
Kredietinstellingen		9.089	0
Activa min kortlopende schulden		2.308.933	2.505.514
Fondsvermogen		2.292.979	2.486.126
Resultaat boekjaar		15.954	19.388
Fondsvermogen	II	2.308.933	2.505.514

Zilver Mn Services

Winst- en verliesrekening

In euro	1 januari 2016 - 31 december 2016	1 januari 2015 - 31 december 2015
Opbrengsten uit beleggingen		
Gerealiseerd resultaat	83.531	303.658
Ongerealiseerd resultaat	-42.978	-254.004
Overige opbrengsten	317	366
Totale opbrengsten	40.870	50.020
Lasten		
Beheerkosten	-14.274	-18.975
Overige kosten	-10.642	-11.659
Totale lasten	-24.916	-30.634
Resultaat	15.954	19.388

Zilver Mn Services

Kasstroomoverzicht

In euro	1 januari 2016 - 31 december 2016	1 januari 2015 - 31 december 2015
Resultaat	15.954	19.388
Aanpassing voor (on)gerealiseerde resultaten op beleggingen	-40.553	-49.655
Aankopen van beleggingen	-184.593	-120.955
Verkopen van beleggingen	421.704	1.405.215
Mutatie kortlopende schulden	-10.260	-588
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten	202.252	1.253.405
Ontvangen bij uitgifte participaties	251.211	103.145
Betaald bij inname participaties	-463.746	-1.355.996
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-212.535	-1.252.851
Netto kasstroom	-10.283	554
Toename liquide middelen	-10.283	554
Liquiditeiten begin boekjaar	1.194	640
Liquiditeiten eind boekjaar	-9.089	1.194
Mutatie liquiditeiten	-10.283	554

Zilver Mn Services

I Beleggingen

Mn Services Aandelenfonds Europa II	2016	2015
Begin verslagperiode	218.852	389.648
Aankopen	63.627	241
Verkopen	-37.152	-213.102
Gerealiseerde resultaten	9.781	84.179
Ongerealiseerde resultaten	-3.563	-42.114
Eind verslagperiode	251.545	218.852

Mn Services Obligatiefonds Europa II	2016	2015
Begin verslagperiode	1.533.644	2.323.982
Aankopen	80.644	1.444
Verkopen	-263.093	-803.824
Gerealiseerde resultaten	72.708	213.749
Ongerealiseerde resultaten	-30.163	-201.707
Eind verslagperiode	1.393.740	1.533.644

Mn Services Geldmarktfonds	2016	2015
Begin verslagperiode	762.210	1.035.680
Aankopen	40.322	119.270
Verkopen	-121.459	-388.289
Gerealiseerde resultaten	1.042	5.730
Ongerealiseerde resultaten	-9.252	-10.183
Eind verslagperiode	672.863	762.210

Samenstelling beleggingen

Het belang van Zilver Mn Services in fonds Mn Services Aandelenfonds Europa II fonds en Mn Services Obligatiefonds Europa II en fonds Mn Services Geldmarktfonds is als volgt:

Belang (%)	2016	2015
Mn Services Aandelenfonds Europa II	10,85%	10,54%
Mn Services Obligatiefonds Europa II	39,57%	39,58%
Mn Services Geldmarktfonds	44,74%	46,27%

II Fondsvermogen

Mutatie fondsvermogen In euro	1 januari - 31 december 2016	1 januari - 31 december 2015
Begin verslagperiode	2.505.514	3.738.977
Geplaatst	251.211	103.145
Ingekocht	-463.746	-1.355.996
Resultaat	15.954	19.388
Einde verslagperiode	2.308.933	2.505.514

Meerjaren overzicht fondsvermogen	Aantal uitstaande participaties	Intrinsieke waarde (EUR)	Fondsvermogen (EUR)
31-12-2011	55.399	112,20	6.215.679
31-12-2012	52.649	120,25	6.330.869
31-12-2013	27.595	122,78	3.388.065
31-12-2014	28.811	129,77	3.738.977
31-12-2015	19.270	130,02	2.505.514
31-12-2016	17.652	130,80	2.308.933

Brons Mn Services

Kerncijfers

	31 december 2016	31 december 2015
Fondsvermogen (Euro)	565.619	565.045
Aantal uitstaande participaties	5.072	4.978
Intrinsieke waarde (Euro)	111,52	113,51
Beleggingsresultaat (%)	-1,77%	-1,11%
	1 januari – 31 december 2016	1 januari – 31 december 2015
Baten (Euro)	3.182	-2.375
Lasten (Euro)	-12.872	-13.688
Resultaat (Euro)	-9.690	-16.063
Lopende kostenfactor	3,07%	2,29%

Brons Mn Services

Balans

Voor winstbestemming In euro	Referentie	31 december 2016	31 december 2015
Beleggingen	I		
Participaties Mn Huisfondsen		575.002	574.168
Kortlopende vorderingen			
Liquide middelen		0	227
Overlopende activa		79	0
Kortlopende schulden			
Overlopende passiva		0	9.350
Kredietinstellingen		9.462	0
Activa min kortlopende schulden		565.619	565.045
Fondsvermogen		575.309	581.108
Resultaat boekjaar		-9.690	-16.063
Fondsvermogen	II	565.619	565.045

Brons Mn Services

Winst- en verliesrekening

In euro	1 januari 2016 - 31 december 2016	1 januari 2015 - 31 december 2015
Opbrengsten uit beleggingen		
Gerealiseerd resultaat	6.875	19.886
Ongerealiseerd resultaat	-3.693	-22.261
Totale opbrengsten	3.182	-2.375
Lasten		
Beheerkosten	-3.003	-3.976
Overige kosten	-9.869	-9.712
Totale lasten	-12.872	-13.688
Resultaat	-9.690	-16.063

Brons Mn Services

Kasstroomoverzicht

In euro	1 januari 2016 - 31 december 2016	1 januari 2015 - 31 december 2015
Resultaat	-9.690	-16.063
Aanpassing voor (on)gerealiseerde Resultaten op beleggingen	-3.182	2.375
Aankopen van beleggingen	-275.108	-418.710
Verkopen van beleggingen	277.457	508.852
Mutatie kortlopende vorderingen	-79	
Mutatie kortlopende schulden	-9.351	-4
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten	-19.953	76.450
Ontvangen bij uitgifte participaties	292.187	465.498
Betaald bij inname participaties	-281.923	-541.941
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	10.264	-76.443
Netto kasstroom	-9.689	7
Toename liquide middelen	-9.689	7
Liquiditeiten begin boekjaar	227	220
Liquiditeiten eind boekjaar	-9.462	227
Mutatie liquiditeiten	-9.689	7

Brons Mn Services

I Beleggingen

Mn Services Obligatiefonds Europa II	2016	2015
Begin verslagperiode	231.544	282.843
Aankopen	108.908	167.484
Verkopen	-112.686	-218.961
Gerealiseerde resultaten	7.862	21.130
Ongerealiseerde resultaten	-517	-20.952
Einde verslagperiode	235.111	231.544

Mn Services Geldmarktfonds	2016	2015
Begin verslagperiode	342.625	383.843
Aankopen	166.200	251.226
Verkopen	-164.771	-289.891
Gerealiseerde resultaten	-988	-1.244
Ongerealiseerde resultaten	-3.175	-1.309
Einde verslagperiode	339.891	342.625

Samenstelling beleggingen

Het belang van Brons Mn Services in fonds Mn Services Obligatiefonds Europa II en fonds Mn Services Geldmarktfonds is als volgt:

Belang (%)	2016	2015
Mn Services Obligatiefonds Europa II	6,68%	5,98%
Mn Services Geldmarktfonds	22,60%	20,80%

II Fondsvermogen

Mutatie fondsvermogen In euro	1 januari - 31 december 2016	1 januari - 31 december 2015
Begin verslagperiode	565.045	657.551
Geplaatst	292.187	465.498
Ingekocht	-281.923	-541.941
Resultaat	-9.690	-16.063
Einde verslagperiode	565.619	565.045

Meerjaren overzicht fondsvermogen	Aantal uitstaande participaties	Intrinsieke waarde (EUR)	Fondsvermogen (EUR)
31-12-2011	4.474	112,41	502.901
31-12-2012	7.548	116,37	878.323
31-12-2013	3.466	113,41	393.060
31-12-2014	5.681	115,74	657.551
31-12-2015	4.978	113,51	565.045
31-12-2016	5.072	111,52	565.619

Staal Mn Services

Kerncijfers

	31 december 2016	31 december 2015
Fondsvermogen (Euro)	16.368.266	16.841.733
Aantal uitstaande participaties	115.628	120.398
Intrinsieke waarde (Euro)	141,56	139,88
Uitgekeerd dividend per participatie*)	3,03	4,15
Beleggingsresultaat (%)	1,20%	1,70%
	1 januari – 31 december 2016	1 januari – 31 december 2015
Baten (Euro)	196.986	351.751
Lasten (Euro)	-41	-18
Resultaat (Euro)	196.945	351.733
Lopende kostenfactor	0,00%	0,00%

*) het dividend is herbelegd

Staal Mn Services

Balans

Voor winstbestemming In euro	Referentie	31 december 2016	31 december 2015
Beleggingen	I		
Participaties Mn Huisfondsen		16.367.706	16.832.549
Vlottende activa			
Liquide middelen		560	9.184
Activa min kortlopende schulden		16.368.266	16.841.733
Fondsvermogen		15.821.321	15.990.000
Dividend		350.000	500.000
Resultaat boekjaar		196.945	351.733
Fondsvermogen	II	16.368.266	16.841.733

Staal Mn Services

Winst- en verliesrekening

In euro	1 januari 2016 - 31 december 2016	1 januari 2015 - 31 december 2015
Opbrengsten uit beleggingen		
Gerealiseerd resultaat	161.796	1.187.045
Ongerealiseerd resultaat	35.190	-835.297
Overige opbrengsten	0	3
Totale opbrengsten	196.986	351.751
Lasten		
Overige kosten	-41	-18
Totale lasten	-41	-18
Resultaat	196.945	351.733

Staal Mn Services

Kasstroomoverzicht

In euro	1 januari 2016 - 31 december 2016	1 januari 2015 - 31 december 2015
Resultaat	196.945	351.733
Aanpassing voor (on)gerealiseerde resultaten op beleggingen	-196.986	-351.747
Aankopen van beleggingen	-148.330	-270.608
Verkopen van beleggingen	810.159	6.172.059
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten	661.788	5.901.437
Ontvangen bij uitgifte participaties	409.842	372.029
Betaald bij inname participaties	-1.080.254	-6.273.480
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-670.412	-5.901.451
Netto kasstroom	-8.624	-14
Toename liquide middelen	-8.624	-14
Liquiditeiten begin boekjaar	9.184	9.198
Liquiditeiten eind boekjaar	560	9.184
Mutatie liquiditeiten	-8.624	-14

Staal Mn Services

I Beleggingen

Mn Services Geldmarktfonds II	2016	2015
Begin verslagperiode	16.832.549	22.382.252
Aankopen	148.330	270.608
Verkopen	-810.159	-6.172.059
Gerealiseerde resultaten	161.796	1.187.045
Ongerealiseerde resultaten	35.190	-835.297
Einde verslagperiode	16.367.706	16.832.549

Samenstelling beleggingen

Het belang van Staal Mn Services in fonds Mn Services Geldmarktfonds II is als volgt:

Belang (%)	2016	2015
Mn Services Geldmarktfonds II	100,00%	100,00%

II Fondsvermogen

Mutatie fondsvermogen In euro	1 januari - 31 december 2016	1 januari - 31 december 2015
Begin verslagperiode	16.841.733	22.391.451
Uitgekeerd dividend	-350.000	-500.000
Herinvestering dividend	350.000	500.000
Geplaatst	409.842	372.029
Ingekocht	-1.080.254	-6.273.480
Resultaat	196.945	351.733
Einde verslagperiode	16.368.266	16.841.733

Meerjaren overzicht fondsvermogen	Aantal uitstaande participaties	Intrinsieke waarde (EUR)	Fondsvermogen (EUR)
31-12-2011	265.519	127,51	33.855.735
31-12-2012	271.569	131,41	35.685.784
31-12-2013	161.889	134,79	21.820.758
31-12-2014	162.790	137,55	22.391.451
31-12-2015	120.398	139,88	16.841.733
31-12-2016	115.628	141,56	16.368.266

MN
Postbus 30025
2500 GA Den Haag
Prinses Beatrixlaan 15
2595 AK Den Haag
T +31 (0)70 316 01 60
F +31 (0)70 316 04 75
www.mn.nl

VB222 05.16